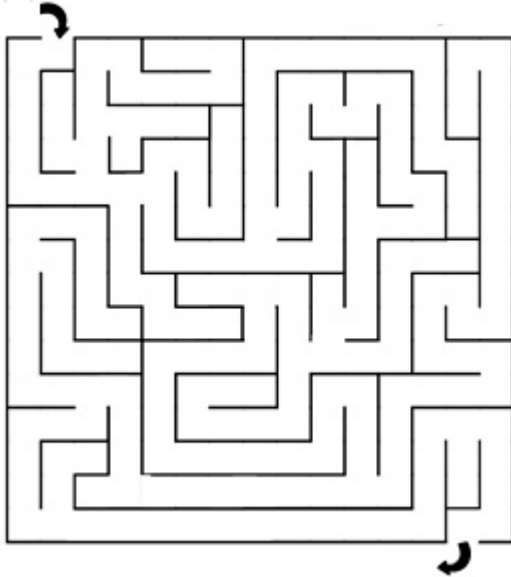

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΣΑΠΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

με

ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ

ΑΘΗΝΑ 2022

Τίτλος

ΣΧΟΛΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΜΕ ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ

Συγγραφέας

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΣΑΠΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2022

© Δημήτρης Χασάπης

Το περιεχόμενο του βιβλίου αυτού διατίθεται με άδεια [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el) Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα [3.0 Ελλάδα](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el) .
Περισσότερες πληροφορίες
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Επί του προσωπικού

Τον Δεκέμβρη του 2002 με προτροπή του Άγγελου Ελεφάντη άρχισα να γράφω πολιτικά σχόλια με πεντακόσιες λέξεις για τη στήλη ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ της εφημερίδας ΑΥΓΗ. Δεν είχα ιδέα πως γράφεται μια επιφυλλίδα, η οποία θα έπρεπε να σχολιάζει γεγονότα της επικαιρότητας ή να εκθέτει σκέψεις για τρέχοντα ζητήματα. Πρώτο πρόβλημα, το θέμα. Στην αρχή ζητούσα από τον Άγγελο ένα θέμα ή πρότεινα μια ιδέα και εξαρτιζόμουν από την κρίση του. Δεύτερο πρόβλημα, η δόμηση του κειμένου, ώστε σε ένα σύντομο κείμενο μια διατυπωθεί ένας σχετικά πλήρης συλλογισμός. Εδώ είχα τα πρώτο μάθημα δημοσιογραφίας από τον Άγγελο Τσέκερη: Ένα σύντομο πολιτικό σχόλιο έχει τρεις παραγράφους. Στην πρώτη εκτίθεται το θέμα και ο λόγος σχολιασμού του, στη δεύτερη αναπτύσσεται το επιχείρημα σου και στην τρίτη διατυπώνεται ένα συμπέρασμα ή μια προτροπή. Μελέτησα και παρόμοια κείμενα και αφομοίωσα τη λογική. Όταν έφυγε ο Άγγελος, το Μάη του 2008, την ευθύνη των ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ανέλαβε η Μαρίνα Κόντη. Συνέχισα να γράφω υπό την «καθοδήγηση» της μέχρι τον Ιούλιο του 2018, οπότε σε μια αναδιάρθρωση της ύλης της ΑΥΓΗΣ καταργήθηκε η στήλη ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ.

Με αφορμή τη δημοσίευση του πεντηκοστού κειμένου μου το οποίο σχολίαζε τα αποτελέσματα των δημοτικών εκλογών της Θεσσαλονίκης του 2006 και κάποιες κριτικές που διατυπώθηκαν γι' αυτό στο επόμενο κείμενο μου στις «ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ», σχολίασα τον χαρακτήρα της στήλης όπως τον είχα προσλάβει προσωπικά.

Αναπαράγω στη συνέχεια το κύριο μέρος του θεωρώντας ότι αποτυπώνει την οπτική μου στη στήλη αυτή.

Έγραψα υπό τον τίτλο «Αστάθμητες συναντήσεις» τα ακόλουθα.

«Όλες οι εφημερίδες περιλαμβάνουν στήλες παρόμοιες με τις ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ της Αυγής. Χρονογραφήματα ή επιφυλλίδες, που το περιεχόμενο τους συναρτάται με τη χρονική συγκυρία, σχολιάζουν γεγονότα του παρόντος ή εκθέτουν απόψεις επί ζητημάτων της επικαιρότητας. Γράφονται από επαγγελματίες δημοσιογράφους ή συγγραφείς και τα κείμενα τους υπόκεινται και στις πολιτικές επιλογές της εφημερίδας και στις απαιτήσεις της δημοσιογραφικής λογικής. Αντίθετα, τα κείμενα που κάθε μέρα δημοσιεύονται στις ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ της ΑΥΓΗΣ γράφονται από μη επαγγελματίες της γραφής, οι οποίοι επιλέγουν και σχολιάζουν από την οπτική τους γεγονότα μικρά ή μεγάλα, προβάλλουν θέσεις για ζητήματα ποικίλα και διατυπώνουν απόψεις, πρωτίστως πολιτικές με πεντακόσιες λέξεις. Κείμενα τα οποία δεν υπακούουν σε καμία σκοπιμότητα και έχουν απλώς ως κοινό ορίζοντα τη διεκδίκηση της ευόδωσης του ίδιου πολιτικού σχεδίου.

Απολύτως μεταφορικά, εντελώς αυθαίρετα και ελπίζω με την ανοχή των οικείων θεωρητικών, το περιεχόμενο αυτής εδώ της στήλης αποτελεί ένα προϊόν «αστάθμητων συναντήσεων» των συγγραφέων της, των βιωμάτων τους, των απόψεων τους, των γεγονότων και εντέλει των αναγνωστών της εφημερίδας, που διαλέγονται ουσιαστικά και μεταφορικά μαζί τους. Ο Αλτουσέρ, χωρίς να γνωρίζει τη στήλη της ΑΥΓΗΣ μια και πέθανε πριν την εμφάνιση της, εισήγαγε και χρησιμοποίησε τον όρο και την έννοια της «αστάθμητης συνάντησης» για να αναδείξει την κυριαρχία του συγκεκριμένου, του υλικού απέναντι στο αφηρημένο ενός κόσμου ιδεών, την κυριαρχία του ανοικτού ενδεχόμενου, που «παλεύεται» (ταξικά ή αλλιώς), απέναντι στην προκαθορισμένη αναγκαιότητα. Ενός συγκεκριμένου και ενός ενδεχόμενου, τα οποία θεωρούμενα από την οπτική της κοινωνικής ανατροπής, οφείλουν να περιέχουν καταστατικά το αστάθμητο, ως καθοριστικό παράγοντα της διαμόρφωσης, αλλά και της έκβασης, της εκάστοτε συγκυρίας. Για να γίνει διανοητό, όπως διατυπώνεται από τον Αλτουσέρ, το άνοιγμα του κόσμου προς το συμβάν, την ανήκουστη φαντασία και κάθε ζωντανή πρακτική, συμπεριλαμβανομένης και της πολιτικής.

Όπως και οι αστάθμητες συναντήσεις των παραγόντων, των σχέσεων, των διαδικασιών, των μετασχηματισμών και των λοιπών στοιχείων της θεωρητικής ανάλυσης του Αλτουσέρ, και τηρουμένων των αναλογιών του μεταφορικού λόγου, έτσι και οι ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ της ΑΥΓΗΣ υπόκεινται σε πλήθος παραγόντων, μεταξύ των οποίων η διαθεσιμότητα των συγγραφέων, και ως εκ τούτων το περιεχόμενο τους μπορεί να είναι ενδιαφέρον, πρωτότυπο, επίκαιρο ή και τα

αντίθετα. Είναι όμως κατά κανόνα δηλωτικό, έστω ως πρόθεση, μιας προσέγγισης της πραγματικότητας η οποία δεν μπορεί παρά να είναι συγκεκριμένη και ιστορική, άρα προϊόν των πάσης φύσεως αντιφάσεων και συγκρούσεων. Με αυτά τα χαρακτηριστικά, οι Συναντήσεις της Αυγής και οι συντελεστές τους διεκδικούν τη μοναδικότητα τους».

Δημοσίευσα συνολικά 132 μικρά κείμενα στις ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ με διάφορα θέματα. Εδώ έχουν επιλεγεί και συγκεντρωθεί κείμενα που αξιοποιούσαν ή παρέπεμπαν σε έννοιες των μαθηματικών και της λογικής, και σε κάποιες ελάχιστες περιπτώσεις της φυσικής, τα οποία διατυπώνουν πολιτικά σχόλια με γλώσσα μαθηματική.

Ελπίζω να παρουσιάζουν και σήμερα ενδιαφέρον, ώστε να προκαλείται η ανάγνωση τους, πρωτίστως από όσους και όσες αντιπαθούν τα μαθηματικά ή τους ξενίζουν οι τεχνικές της λογικής επιχειρηματολογίας.

Αθήνα 2020

Οριστική ρύθμιση για την αναγραφή των τιμών στα προϊόντα

Τέλος απ' ό,τι φαίνεται στο απίστευτο σίριαλ για τον τρόπο αναγραφής των τιμών με το υπουργείο Ανάπτυξης να υπαναχωρεί από τις αρχικές του αποφάσεις εκδίδοντας χθες άλλη αγορανομική διάταξη στο πνεύμα των αιτημάτων που δέχθηκε από τους φορείς της αγοράς. Σύμφωνα με τη νέα αγορανομική η τιμή ενός προϊόντος που κοστίζει «1,30 ευρώ» θα αναγράφεται εφεξής «Ε 1,30 Λ» και όχι «1 ευρώ και 30 λεπτά», όπως οριζε η εκδοθείσα προ μερικών εβδομάδων αγορανομική, η οποία δεν πρόλαβε καν να εφαρμοσθεί(!).

Όπως είναι γνωστό πριν από μερικές εβδομάδες το υπουργείο Ανάπτυξης στο όνομα της προστασίας του καταναλωτή εξέδωσε αγορανομική διάταξη, η οποία όριζε ότι οι τιμές στα προϊόντα/ υπηρεσίες θα αναγράφονται ολογράφως τόσο σε ευρώ όσο και σε λεπτά (π.χ. 1 ΕΥΡΩ ΚΑΙ 9 ΛΕΠΤΑ ή 80 ΛΕΠΤΑ). Ως ημερομηνία εφαρμογής είχε τεθεί η 20ή Ιανουαρίου, δόθηκε άτυπη παράταση ως τις 31 Ιανουαρίου και εν συνεχεία καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής η 10η Φεβρουαρίου.

Η μαγεία των αριθμών

Σύμφωνα με αγορανομική διάταξη του υπουργείου Ανάπτυξης, από τις 20 Φεβρουαρίου 2003 και μετά, οι τιμές των εμπορευμάτων στην αγορά θα πρέπει να εμφανίζονται μόνο ως ακέραιοι αριθμοί. Αντί δηλαδή για 0,60 ευρώ η τιμή θα πρέπει να γράφεται ως 60 λεπτά και αντί για 3,6 ευρώ η τιμή θα πρέπει να γράφεται ως 3 ευρώ και 60 λεπτά. Οι δεκαδικοί αριθμοί απαγορεύεται να εμφανίζονται ως τιμές εμπορευμάτων γιατί, όπως προκύπτει από τη λογική της απόφασης αυτής, διαμορφώνουν στην αγορά γεγονότα και καταστάσεις δυσάρεστες και προς αποφυγή για όλους μας. Οι αριθμοί και τα σύμβολά τους επινοήθηκαν, σύμφωνα με τους αρχαιολογικές ενδείξεις, κατά τη λίθινη εποχή του ανθρώπινου πολιτισμού, για να εκφράζουν και να καταγράφουν πλήθη και ποσότητες. Όμως, σχεδόν ταυτόχρονα με την πρακτική αυτή λειτουργία, αποδόθηκαν στους αριθμούς και τα σύμβολά τους μυστηριακά χαρακτηριστικά και μαγικές ιδιότητες. Οι άνθρωποι πίστεψαν ότι οι αριθμοί αντανakλούν, κωδικοποιούν και αποκαλύπτουν αθέατες πτυχές του κόσμου της πραγματικότητας. Κατά συνέπεια, ο κατάλληλος χειρισμός των αριθμών μπορεί να επηρεάσει και να διαμορφώσει την πραγματικότητα, τρέχουσα και μελλούμενη, στην επιθυμητή κατεύθυνση. Μάγοι, ιερείς και επαΐοντες αριθμοσοφοί ανέπτυξαν συστήματα και πρακτικές για την ανάγνωση του παρόντος και του μέλλοντος των ανθρώπων, την ερμηνεία και την πρόβλεψη φαινομένων, τη

διαμόρφωση και την πρόκληση καταστάσεων μέσα από τη μαγική δύναμη των αριθμών.

Οι αντιλήψεις αυτές για τη μαγική δύναμη των αριθμών ενσωματώθηκαν και ανιχνεύονται σε όλες τις μεγάλες θρησκευτικές παραδόσεις, στις μυστικιστικές φιλοσοφίες και πολύ εντονότερα στις διαδομένες προλήψεις όλων των λαών. Ο αριθμός τρία, επτά, δεκατρία ή εξακόσια εξήντα έξι σηματοδοτεί, προλέγει ή και διαμορφώνει γεγονότα και καταστάσεις, ευχάριστες και επιθυμητές ή δυσάρεστες και προς αποφυγή για πολλούς ανθρώπους. Ακόμα και σήμερα, αμφοισβητώντας έμπρακτα το θρίαμβο του ορθολογισμού, μάγοι, μέντιουμ και καφετζούδες ασκούν τελετουργίες επικαλούμενοι τη μαγική δύναμη των αριθμών, ιδιωτικά ή δημόσια και από τηλεοράσεως σε μεταμεσονύχτιες εκπομπές.

Στην αντίληψη ότι οι αριθμοί έχουν μια μαγική δύναμη φαίνεται να καταφεύγουν και οι παράγοντες του υπουργείου Ανάπτυξης, μετά την, κατά τα φαινόμενα, αποτυχία του τεχνοκρατικού του οπλοστασίου και των πολιτικών του παραδοχών να ελέγξει τις τιμές των προϊόντων και τις αρνητικές τους επιπτώσεις στον πληθωρισμό. Εκδίδουν λοιπόν αγορανομική διάταξη με την οποία επιβάλλουν όχι έναν έλεγχο στους μηχανισμούς διαμόρφωσης των τιμών – αυτό είναι ανεπιτρεπτό για την ιδεολογία της αγοράς που ασπάζονται - αλλά έναν ιδιαίτερο τρόπο γραφής των τιμών στα εμπορεύματα. Αφού λοιπόν οι αριθμοί αποτυπώνουν αθέατους, για την οπτική τους, μηχανισμούς διαμόρφωσης των τιμών και άρα του πληθωρισμού, ο κατάλληλος χειρισμός των αριθμών θα

διαμορφώσει την πραγματικότητα των τιμών και άρα του πληθωρισμού.

Όταν το εκσυγχρονισμένο με τις συγκεκριμένες πολιτικές παρόν της αγοράς αδυνατεί να συμμορφωθεί με τις προβλέψεις και τις βεβαιότητες των ανθρώπων της πολιτικής ηγεσίας, τότε η προσφυγή σε τελετουργίες του αναχρονιστικού παρελθόντος φαίνεται να είναι η μόνη πολιτική πρακτική τους. Η απόφαση αυτή του υπουργείου Ανάπτυξης έχει προκαλέσει πλήθος αντιδράσεων από τις οργανώσεις των εμπόρων και έχει ήδη αρχίσει ένας κύκλος συσκέψεων, διαπραγματεύσεων και αντιπροτάσεων για τον τρόπο εμφάνισης των αριθμών στις τιμές των εμπορευμάτων και τη σκοπιμότητά του. Ο μόνος που υπερασπίστηκε τον ορθολογισμό απέναντι στην αντίληψη της μαγικής δύναμης των αριθμών φαίνεται να είναι ο πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ, ο οποίος, σύμφωνα με τις εφημερίδες, δήλωσε ότι το συγκεκριμένο ζήτημα είναι γελοίο.

(8/2/2003)

Ο.Λ.Μ.Ε.
Ερμού & Κορνάρου 2,
ΤΗΛ: 210 32 30 073 - 32 21 255
FAX : 210 32 27 382 33 11 339

Αθήνα 1/10 /2003

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

«Πες πες, κάτι θα μείνει». Αυτό το δρόμο, φαίνεται, ακολουθεί ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χριστοδουλάκης, όσον αφορά τις εξαγγελίες της κυβέρνησης για την πολιτική μισθών του 2004.

Πόσες φορές άραγε-έχουμε χάσει το μέτρημα-έχουν πάρει οι εκπαιδευτικοί αυξήσεις;

- × Μια μέσω της εξαγγελίας του κυβερνητικού μισθολόγιου για την επόμενη χρονιά.
- × Μια μέσω της αύξησης του επιδόματος εξωδιδακτικής απασχόλησης.
- × Και ξανά πάλι μέσω του μισθολόγιου.
- × Και ξανά με το εξωδιδακτικής.
- × Και ξανά αθροιστικά και από τις δύο περιπτώσεις.....

Πηγή: www.ola.gr

Νέα 48ωρη απεργία στις 3 και 4 Νοεμβρίου αποφάσισαν οι εκπαιδευτικοί

11 Οκτωβρίου 2003, 22:31
Υπό: 12 Οκτωβρίου 2003, 09:31

Την απόφαση να πραγματοποιήσουν 48ωρη απεργία στις 3 και 4 Νοεμβρίου πήραν το Σάββατο δάσκαλοι, καθηγητές και νηπιαγωγοί. Σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθούν τα αιτήματα του κλάδου, μετά τις 18 Νοεμβρίου θα πραγματοποιηθούν επαναλαμβανόμενες απεργίες.

Την απόφαση να πραγματοποιήσουν 48ωρη απεργία στις 3 και 4 Νοεμβρίου πήραν αργά το βράδυ του Σαββάτου κατόπιν πολυώρων διαβουλεύσεων δάσκαλοι, καθηγητές και νηπιαγωγοί.

Σε περίπτωση που η κυβέρνηση δεν ικανοποιήσει τα αιτήματα του κλάδου, μετά τις 18 Νοεμβρίου θα πραγματοποιηθούν επαναλαμβανόμενες απεργίες.

Κύριο αίτημα των εκπαιδευτικών είναι να δοθούν αυξήσεις της τάξης του 20% στις μηνιαίες αποδοχές τους.

Σημτική αριθμητική

Η αριθμητική, αυτό που ως μάθημα θυμόμαστε από το σχολείο, περιλαμβάνει κυρίως δύο μαθηματικές θεωρίες. Μια θεωρία για τους αριθμούς και τις ιδιότητες τους, αριθμοί ακέραιοι, κλασματικοί, δεκαδικοί κλπ. και μια θεωρία για τις αριθμητικές πράξεις, πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμό, διαίρεση, όπως επίσης τις ιδιότητες των πράξεων αυτών και τις τεχνικές εκτέλεσης τους στο καθιερωμένο δεκαδικό σύστημα αρίθμησης.

Ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής της, ανάλογα δηλαδή με τα αντικείμενα στα οποία αναφέρονται οι αριθμοί και σε αντιστοιχία με τα προβλήματα που για να επιλύσουμε αναπτύσσουμε συλλογισμούς και εκτελούμε αριθμητικές πράξεις, η αριθμητική διακρίθηκε ιστορικά σε «θεωρητική αριθμητική» και σε «πρακτική αριθμητική».

Η θεωρητική αριθμητική εφαρμόζεται για την επίλυση καθαρά μαθηματικών προβλημάτων, χωρίς καμία αναφορά σε καταστάσεις της πραγματικότητας, όπως για παράδειγμα να βρεθεί αν ένας αριθμός ο οποίος διαιρείται με το τρία διαιρείται και με τα πολλαπλάσια του τρία, το έξη, το εννέα κλπ.

Αντίθετα η πρακτική αριθμητική εφαρμόζεται για την επίλυση προβλημάτων της πραγματικότητας και όπως θυμόμαστε από το σχολείο κυρίως προβλημάτων της

τεχνικής και της οικονομικής πραγματικότητας. Αυτά για την αριθμητική, όπως την ξέρουμε και την θυμόμαστε απ' το σχολείο. Αλλά για να κυριολεκτούμε, όπως την ξέραμε.

Γιατί φαίνεται ότι μια νέα εκδοχή της αριθμητικής έχει ήδη συγκροτηθεί από το κυβερνητικό επιτελείο και προβάλλεται ιδιαίτερα την τελευταία περίοδο με αφορμή τις κινητοποιήσεις των εκπαιδευτικών όλων των σχολικών βαθμίδων, ενδεχομένως ως ένα νέο εκσυγχρονιστικό επίτευγμα. Μια «σημιακή αριθμητική», σαφώς διαφοροποιημένη τόσο από τη θεωρητική όσο και από τη γνωστή μας πρακτική αριθμητική. Ένα είναι το ουσιαστικό χαρακτηριστικό της αριθμητικής αυτής. Οι αριθμητικές πράξεις δεν έχουν γενική ισχύ, δεν εφαρμόζονται δηλαδή σε όλα τα προβλήματα τα οποία έχουν τα ίδια δεδομένα και τα ίδια ζητούμενα στοιχεία, αλλά διαφοροποιούνται ανάλογα με το αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται οι αριθμοί τους.

Για παράδειγμα, με βάση τους κανόνες της νέας σημιακής αριθμητικής, όταν οι αριθμοί αναφέρονται σε εισοδήματα μισθωτών, δηλαδή μισθούς, συντάξεις και λοιπά συναφή μικροποσά, τότε για τους διάφορους υπολογισμούς εφαρμόζονται και έχουν ισχύ μόνο οι αριθμητικές πράξεις της αφαίρεσης και της διαίρεσης. Η εφαρμογή κάθε άλλης αριθμητικής πράξης, όπως του πολλαπλασιασμού για παράδειγμα δεν είναι επιτρεπτή γιατί οδηγεί σε λάθος αποτελέσματα και προσδοκίες, τα οποία είναι εκτός πλαισίου άσκησης της κυβερνητικής αριθμητικής πολιτικής.

Αντίθετα, όταν οι αριθμοί αναφέρονται σε κέρδη επιχειρήσεων και επιχειρηματιών, των φοροαπαλλαγών και των επιδοτήσεων τους συμπεριλαμβανομένων, τότε για τους διάφορους υπολογισμούς εφαρμόζονται και έχουν ισχύ μόνο οι αριθμητικές πράξεις της πρόσθεσης και του πολλαπλασιασμού.

Η εφαρμογή κάθε άλλης αριθμητικής πράξης, όπως της αφαίρεσης για παράδειγμα δεν είναι επιτρεπτή γιατί οδηγεί σε αποτελέσματα, τα οποία είναι εκτός πλαισίου της κυβερνητικής πολιτικής, άρα άτοπα. Χωρίς αμφιβολία, πρόκειται για μια αριθμητική με ιδιαίτερες δυσκολίες στη αφομοίωση της, όπως φάνηκε ξεκάθαρα από τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών, στα προβλήματα για τις αυξήσεις των μισθών τους, που κλήθηκαν να επιλύσουν σε πρόσφατες εξετάσεις του Υπουργείου Οικονομικών. Δεν πρέπει όμως να παραιτηθούμε από την προσπάθεια κατανόησης της νέας αυτής αριθμητικής, γιατί όπως φαίνεται η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να επιβάλλει με κάθε λογιστικό και επικοινωνιακό μέσο την εφαρμογή της. Θα μπορούσε μάλιστα η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, η οποία διαθέτει και γνώση και πείρα στον τομέα αυτό, να αναλάβει σχετικές πρωτοβουλίες, παρά το γεγονός ότι, όπως διακήρυξε πρόσφατα, είναι αναρμόδια για τα οικονομικά προβλήματα της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών.

(25/10/2003)

Ανοδος του δείκτη οικονομικού κλίματος το 2004

Βελτίωση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα το 2004 σε σχέση με το 2003 προκύπτει από επεξεργασμένα στοιχεία της έρευνας οικονομικής συγκυρίας του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ).

Όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση του υπουργείου Ανάπτυξης, την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2004 ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος παρουσίασε αύξηση κατά 10,1% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη της περιόδου Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2003, έναντι 9,2% του αντίστοιχου μέσου κοινοτικού. Αυτό σημαίνει ότι αντιστράφηκε το αρνητικό κλίμα αφού ο αντίστοιχος δείκτης του 2003 παρουσίαζε πτώση κατά 5,8% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2002. Επίσης σημειώνεται ότι ενώ το 2003 η πτώση του δείκτη αυτού κατά 5,8% ήταν πολύ μεγαλύτερη από τον αντίστοιχο μέσο κοινοτικό δείκτη (πτώση 1,3%).

Επίσης, από τη σύγκριση των επιμέρους δεικτών της περιόδου Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2004 και της περιόδου Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2003 προκύπτουν οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

Ο Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία παρουσίασε αύξηση κατά 1,7%, ενώ ο αντίστοιχος περσινός ήταν μειωμένος κατά 3,4%.

Ο Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις Κατασκευές παρουσίασε, λόγω της μεταολυμπιακής περιόδου μείωση κατά 27,6%, η οποία, όπως προκύπτει από άλλα στοιχεία έχει αντιστραφεί με την έναρξη του 2005.

Ο Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο παρουσίασε αύξηση κατά 3,1%.

Η πολιτική των αριθμών

Το πλήθος των δηλώσεων και των δημοσιευμάτων των τελευταίων ημερών για τους οικονομικούς δείκτες στους οποίους, σύμφωνα με τις παραδοχές της κυρίαρχης οικονομετρικής πολιτικής λογικής, αποτυπώνεται η δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, καθώς και για τα τεχνάσματα διαμόρφωσης των δεικτών αυτών, ανέδειξε ένα ουσιαστικό ερώτημα, πέραν των όποιων άλλων ζητημάτων προκύπτουν από συγκεκριμένες ερμηνείες των στοιχείων αυτών.

Το ερώτημα της παραγωγής και της χρήσης των οικονομικών δεικτών, αλλά και γενικότερα των στατιστικών δεδομένων, Ένα ερώτημα, το οποίο δεν τέθηκε ούτε υπαινικτικά στο πλαίσιο της όποιας συζήτησης διεξάγεται με βάση τους δείκτες αυτούς και τη σημασία τους για την πολιτική πραγματικότητα, γεγονός το οποίο είναι συνέπεια και αποδεικνύει έμπρακτα την πολιτική αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων και παρόμοιων ποσοτικών δεικτών και αριθμητικών δεδομένων, που χρησιμοποιούνται με ολοένα και μεγαλύτερη συχνότητα σε ολοένα και μεγαλύτερη έκταση στον πολιτικό λόγο, τόσο της κυβέρνησης, όσο και των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Δείκτες ανάπτυξης, δημοσίου χρέους, οικονομικού ελλείμματος, πληθωρισμού, τιμών, ανεργίας, δείκτες αύξησης και μείωσης, στατιστικά στοιχεία, ποσοστά, ρυθμοί, τάσεις, ροές και λοιπά αναρίθμητα

αριθμητικά μιας ποσοτικοποιημένης οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας.

Αυτοί οι αριθμητικοί δείκτες και αυτά τα στατιστικά δεδομένα θεωρείται, κατά γενική παραδοχή η οποία παραδόξως είναι καθολικά αποδεκτή και από το σύνολο των πολιτικών παραγόντων, συλλογικών και ατομικών, δεξιών και αριστερών, ότι διαμορφώνουν τους πολιτικούς στόχους και καθορίζουν τους όρους λήψης των πολιτικών αποφάσεων. Αποτελούν δηλαδή αφετηρία και βάση ανάπτυξης και εφαρμογής πολιτικών προγραμμάτων. Κανένα, όμως, ιστορικό στοιχείο και καμία πραγματικότητα, και όχι μόνο της χώρας μας, δεν υποστηρίζουν μια τέτοια παραδοχή.

Αντίθετα, όλα τα στοιχεία υποστηρίζουν τη θέση, ότι οι αριθμοί αυτοί παράγονται σύμφωνα με τους κανόνες και στο πλαίσιο της κάθε κυβερνητικής πολιτικής και για την υποστήριξη της, τρέχουσα ή αναδρομική κατά περίπτωση. Η κάθε κυβέρνηση, δηλαδή, παράγει και χρησιμοποιεί οικονομικούς δείκτες και στατιστικά δεδομένα μέσα σε μία πολιτική λογική και εξαιτίας της λογικής αυτής. Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΣΥΕ), η οποία είναι ο αρμόδιος κρατικός φορέας παραγωγής των αριθμητικών αυτών δεδομένων είναι σαφέστατη όταν διακηρύσσει ότι «βασικός χρήσης των στατιστικών και δεικτών που καταρτίζει η ΕΣΥΕ είναι το Κράτος, που με βάση αυτά σχεδιάζει, υλοποιεί και παρακολουθεί τις πολιτικές του στους διάφορους τομείς».

Από την οπτική της αριστεράς, επομένως, οι αριθμοί της οικονομίας και της κοινωνίας δεν μπορούν εκ των

πραγμάτων να χρησιμοποιηθούν για τη διαμόρφωση και για τη διεκδίκηση μιας πολιτικής μετασχηματισμού της οικονομίας και της κοινωνίας.

Παρά το γεγονός ότι τροφοδοτούν συζητήσεις και ενδεχομένως πολιτικές αντιπαραθέσεις, οι οικονομικοί δείκτες και τα στατιστικά δεδομένα δεν επέδρασαν ποτέ καθοριστικά στη διαμόρφωση μιας πολιτικής λογικής. Οι δείκτες και τα στατιστικά δεδομένα για τη φτώχεια ή για την ανεργία δεν καθόρισαν ποτέ την κυρίαρχη λογική ενός πολιτικού προγράμματος.

Τελικά, οι ποσοτικοί δείκτες και τα αριθμητικά δεδομένα κατασκευάζουν μια πραγματικότητα, και όχι το αντίστροφο, οριοθετώντας και επιβάλλοντας ένα συγκεκριμένο τρόπο θεώρησης των οικονομικών και κοινωνικών φαινομένων. Έναν τρόπο θεώρησης που καθορίζεται από τις στατιστικές υπηρεσίες και τα κυβερνητικά γραφεία με στόχο τη δικαίωση των κυρίαρχων κυβερνητικών επιλογών και την απόρριψη των εναλλακτικών προτάσεων και διεκδικήσεων. Αυτός ο τρόπος θεώρησης, συγκροτημένος σε μια οπτική ποσοτικοποίησης των φαινομένων, μετασχηματίζει κάθε οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα σε πρόβλημα διοικητικό και τεχνικό. Οπότε εύκολα οι πολιτικές θεωρήσεις και τα κριτήρια τους μετατρέπονται σε επιχειρήματα αριθμητικών δεδομένων και λογιστικών χειρισμών. Ως συνέπεια, φαινόμενα και καταστάσεις που δεν επιδέχονται μετρήσεις και ποσοτικοποιήσεις, που δεν εκφράζονται με αριθμητικούς δείκτες και στατιστικά δεδομένα, καθίστανται σε πολιτικό επίπεδο ανύπαρκτα.

Ενώ αντίθετα, ότι εκφράζεται με αριθμητικούς δείκτες και στατιστικά δεδομένα υπάρχει και κατά κανόνα εκφράζονται με αριθμητικούς δείκτες και στατιστικά δεδομένα οι δραστηριότητες των κυβερνητικών υπηρεσιών για τα προβλήματα και όχι τα προβλήματα και οι όροι για την επίλυση τους. Αν διεκδικούμε, επομένως, ως αριστερά μια άλλη πραγματικότητα οφείλουμε να αρνηθούμε και να αντιπαρατεθούμε σ' αυτή τη λογική της πολιτικής των αριθμών, στους εννοιολογικούς καθορισμούς και στις τεχνικές παραγωγής τους, αλλά και στους όρους χρήσης τους στην πολιτική. Υπάρχει η δυνατότητα μιας άλλης οπτικής και μιας άλλης στατιστικής, όπως υπάρχει η δυνατότητα μιας άλλης πολιτικής.

(30/9/2004)

ΤΟ ΒΗΜΑ

Η ΘΥΕΛΛΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το νομοσχέδιο δεν θα όξει τα κριτημένα φαινοτά και καθηγητών για να αποφέρει νίξ
αντιδράσεις

Νόμος-πλαίσιο με... ανοιχτά παράθυρα

Αγότερα τομήδες από τον αρχικό νόμο που παρατάσσε η κυβέρνηση το καλοκαίρι του 2006 και χροί να
μεροίσει όλα τα πρόβληματα που έχουν διαπιστωθεί τα τελευταία 22 χρόνια θα είναι ο νέος νόμος-πλαίσιο για
τα πανεπιστήμια που θα καταθέσει η υπουργός Παιδείας στη Βουλή, πιθανότατα την επόμενη εβδομάδα. Οι
διατάξεις του νομοσχεδίου βρισκόταν στα τελευταία στάδια επεξεργασίας τους από την επιτροπή Παιδείας κορία
Μαρίττα Γιαννάκου. Η οποία τουτέστιν πραγματοποιεί και έναν τελευταίο दौर διαβουλεύσεων με
παράσταση της πανεπιστημιακής κοινότητας για να εξασφαλίσει τη μετωλιότερη δυνατή συνάντηση τους.
Επίσης το 1994 ο νόμος του
απόφαση που η πρώτη μετα-
Ελλάδα της έκδοσης Κέντρου φο-
σώσε ανέχεται να διατάσσεται
τα από τότε.

ΕΙΛΑ, έκδοση περιοδική, αέθρος πλέον στο κόσμος και στα κοινά
Εμείς

ΨΕΙΑ

• 10-83214

Το θεώρημα των άπειρων πιθήκων

Το θεώρημα των άπειρων πιθήκων μας βεβαιώνει ότι άπειροι πίθηκοι, χτυπώντας τυχαία ο καθένας τα πλήκτρα μιας γραφομηχανής, θα καταφέρουν σε άπειρο χρόνο να γράψουν όλα τα έργα του Σαίξπηρ.

Παρά την ανεκδοτολογική του διατύπωση, το θεώρημα αυτό αντιστοιχεί σε ένα θεώρημα της μαθηματικής θεωρίας των πιθανοτήτων, το οποίο αποδεικνύει ότι η πιθανότητα να συμβούν ταυτόχρονα δύο ή περισσότερα γεγονότα, των οποίων η έκβαση καθενός δεν επηρεάζει την έκβαση των άλλων, είναι ίση με το γινόμενο των πιθανοτήτων να συμβεί από μόνο του καθένα γεγονός. Αν η μια συγκεκριμένη μέρα, για παράδειγμα, η πιθανότητα να βρέξει είναι μια προς δέκα και η πιθανότητα να συναντήσουμε έναν παλιό μας φίλο είναι μια προς εκατό, τότε η πιθανότητα να συμβούν τα δύο αυτά γεγονότα ταυτόχρονα τη συγκεκριμένη μέρα είναι μια προς δέκα επί εκατό, δηλαδή μια προς χίλιες. Αν όμως τα γεγονότα δεν είναι δύο, αλλά άπειρα και η μέρα δεν είναι μια αλλά άπειρες, τότε η πιθανότητα του γεγονότος γίνεται βεβαιότητα. Κάτι αντίστοιχο ισχύει με το τυχαίο πάτημα των πλήκτρων ενός πληκτρολογίου για τη γραφή δύο ή περισσότερων συγκεκριμένων γραμμάτων, λέξεων, προτάσεων και λοιπά.

Παρά το ακατανόητο του θεωρήματος με τους όρους της κοινής εμπειρίας, ισχύει μαθηματικά και βέβαια στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης θεωρίας των πιθανοτήτων,

αφού το άπειρο των γεγονότων και του χρόνου είναι μια απολύτως θεωρητική παραδοχή, όπως απολύτως θεωρητική κατασκευή είναι και η έννοια της πιθανότητας ενός γεγονότος.

Το μαθηματικό αυτό θεώρημα στην εκδοχή των άπειρων πιθήκων οι οποίοι για άπειρο χρόνο χτυπούν τα πλήκτρα άπειρων γραφομηχανών και καταλήγουν σε ένα απίστευτο αποτέλεσμα, όπως είναι τα έργα του Σαίξπηρ, έχει εμπνεύσει πολλούς συγγραφείς, και ο Μπόρχες είναι ένας από τους πιο γνωστούς, να γράψουν για τα παιχνίδια του τυχαίου, τις απρόσμενες εκδοχές του απείρου ή τις εμμονές σε αέναα επαναλαμβανόμενες, αν και καταφανώς άγονες, επιλογές.

Το ίδιο θεώρημα φαίνεται να έχει επιλέξει και η κυβέρνηση Καραμανλή, δυστυχώς όμως, για τη διατύπωση κυβερνητικών επιλογών και για τη συγγραφή νομοθετικών ρυθμίσεων με τη βεβαιότητα ότι η επανάληψη θα καταλήξει σε ένα πολιτικά ορθολογικό ή τουλάχιστον σε ένα πρακτικά κατανοητό αποτέλεσμα. Την υπόθεση αυτή ενισχύει πληθώρα κυβερνητικών επιλογών, από το νόμο για τον αποκλειστικό μέτοχο στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα που γράφηκε και ξαναγράφηκε, την οικονομική απογραφή που γράφηκε και ξαναγράφεται, μέχρι τον χθεσινό νόμο-πλαίσιο για τα πανεπιστήμια που γράφηκε και ξαναγράφηκε και κατά τα φαινόμενα θα ξαναγραφεί, όπως θα ξαναγραφούν και οι άλλοι νόμοι της ΝΔ για τα πανεπιστήμια, οι οποίοι παραμένουν ανεφάρμοστοι. Ο νόμος-πλαίσιο για τα πανεπιστήμια, μάλιστα, είχε ως σχέδιο και πολλά χαρακτηριστικά τυχαίας γραφής, όπως

για παράδειγμα προτάσεις χωρίς ρήματα ή επίθετα ταυτόσημα με τα ουσιαστικά που χαρακτηρίζαν ή αναφορές σε άσχετα άρθρα άλλων νόμων.

Η ιστορία των άπειρων πιθήκων δεν αναφέρεται, όμως, σε δύο απολύτως δυσμενείς παρενέργειες της δραστηριότητας που περιγράφει και οι οποίες συγκαλύπτονται από το εντυπωσιακό, έστω και θεωρητικά, αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής. Δεν αναφέρεται στη χαοτική κατάσταση που δημιουργείται σε έναν κόσμο στον οποίον άπειροι πίθηκοι χτυπούν αδιάκοπα τα πλήκτρα γραφομηχανών και στον οποίο προφανώς είναι αντικειμενικά αδύνατον να αναπτυχθεί άλλη δραστηριότητα από άλλα όντα και δεν αναφέρεται στα σκουπίδια, πρώτα απ' όλα του χαρτιού, που δημιουργούνται από τις άπειρες αποτυχημένες προσπάθειες των πιθήκων μέχρι να προκύψουν με τυχαίο τρόπο τα έργα του Σαίξπηρ.

Με παρόμοιο τρόπο φαίνεται να αντιμετωπίζει η κυβέρνηση τις παρενέργειες της δικιάς της εφαρμογής του θεωρήματος των άπειρων πιθήκων στη λήψη πολιτικών αποφάσεων. Αγνοώντας τις δυσμενείς για την κοινωνία και το πολιτικό σύστημα αρνητικές και πολιτικά ρυπογόνες επιπτώσεις των επιλογών της και ταυτόχρονα διεκδικώντας με μια ιδιότυπη αυταρέσκεια την επανάληψη τους για άπειρο χρόνο. Παράλληλα δε, κατηγορώντας όσους δεν χτυπούν τυχαία τα πλήκτρα γραφομηχανών για «έλλειψη προτάσεων».

(11/3/07)

Σε θέσεις μάχης

Σε θέση εκλογικής μάχης τίθεται για όλο το καλοκαίρι το ΠΑΣΟΚ, όπως ανακοίνωσε ο Πρόεδρος του Γιώργος Παπανδρέου

Όπως υποστήριξε, σε αντίθεση με την θετική αποδοχή του ΠΑΣΟΚ και του προγράμματός του από το λαό, παντού στην Ελλάδα υπάρχει αίσθηση αναξιοπιστίας για την κυβέρνηση και τον Κ. Καραμανλή, η οποία έχει εμπειδωθεί. Αυτά, πρόσθεσε, έδειξαν οι τελευταίες περιόδεις του πρωθυπουργού, καθώς τα μεγάλα λόγια και οι υποσχέσεις του 2004 διαφεύδονται τρειςήμισι χρόνια μετά. Όπως επεσήμανε ο κ.Παπανδρέου, οι επισκέψεις του Κ. Καραμανλή στην επαρχία πετυχαίνουν το αντίθετο από τον επικοινωνιακό στόχο που είχε θέσει η κυβέρνηση.

Η κυβέρνηση, σημείωσε χαρακτηριστικά, τραυμάτισε την Αστυνομία με τον κομματισμό, την αναξιοκρατία και την επιβράβευση των "ημετέρων", την ατιμωρησία των υπευθύνων και την ανοχή ανεπίτρεπτων καταστάσεων. Όλα αυτά, είπε, συνιστούν βαρείά πολιτική ευθύνη της κυβέρνησης.

Αναφερόμενος σε θέματα Δικαιοσύνης, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ υποστήριξε ότι η κυβέρνηση θέλει να χειραγωγεί τη Δικαιοσύνη, ώστε να υπάρχει απωρησία για τους "ημετέρους" και εκδίκηση για τους αντιπάλους. Υπάρχει, πρόσθεσε, υπονομευση θεμελιωδών θεσμικών λειτουργιών, αναφερόμενος στην πρόσφατη απόφαση του Αρείου Πάγου

Ο κ. Γιώργος Παπανδρέου χαρακτήρισε κορυφαία θέματα κυβερνητικής ευθύνης τις υποθέσεις των τηλεφωνικών υποκλοπών και των ομολόγων.

Στο θέμα των ομολόγων, τόνισε, το ΠΑΣΟΚ έκανε το χρέος του και ανέδειξε όλες τις διαστάσεις του σκανδάλου. Όπως παρατήρησε, η υπόθεση βαθαίνει όλο και περισσότερο, καθώς, όπως είπε, η κυβέρνηση προσπαθεί να τη συγκάλυψει και αρνείται επίμονα να δώσει στη δημοσιότητα τα στοιχεία που ζητάμε. Η συγκάλυψη, τόνισε ο κ.Παπανδρέου, είναι μια πολιτική επιλογή της ΝΔ και του Κ.Καραμανλή. Μέχρι τώρα, σημείωσε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, έχουν εμφανιστεί όψεις της αλήθειας, οι οποίες, όμως, είναι αποκρυπτικές για τις ποινικές και αστικές ευθύνες, αλλά και για τις πολιτικές ευθύνες της κυβέρνησης.

Το παράδοξο του ψεύτη

Όταν ένας πολιτικός δηλώνει ότι όλοι οι πολιτικοί είναι ψεύτες, τότε αφού και ο ίδιος είναι πολιτικός λέει ψέματα. Άρα όλοι οι πολιτικοί λένε αλήθεια. Οπότε και ο ίδιος, αφού είναι πολιτικός, λέει αλήθεια όταν δηλώνει ότι όλοι οι πολιτικοί είναι ψεύτες. Άρα όλοι οι πολιτικοί είναι ψεύτες, οπότε και ο ίδιος είναι ψεύτης όταν δηλώνει ... και πάλι από την αρχή.

Αυτός ο αυτοαναιρούμενος συλλογισμός έχει καταγραφεί στα παραδείγματα των λογικά αντιφατικών συλλογισμών ως «το παράδοξο του ψεύτη» και αποδίδεται στον Κρητικό φιλόσοφο του 6^{ου} π. Χ. αιώνα Επιμενίδη. Παράδοξο, επειδή μια σειρά φαινομενικά λογικών επιχειρημάτων καταλήγει σε μια σαφή αντίφαση για τον χαρακτηρισμό μιας δήλωσης ενός ψεύτη ως αλήθειας ή ψέματος.

Αυτό, όμως, που στη λογική έχει καταγραφεί ως παράδοξο έχει αναχθεί στην πολιτική αντιπαράθεση των ημερών σε αρχή λογοδοσίας κάθε οικονομικού και πολιτικού σκανδάλου που αποκαλύπτεται. «Εμείς αποκαλύψαμε μια κακή διαχείριση δημόσιου χρήματος που κάναμε εμείς, άρα δεν μπορεί να ενεχομάστε εμείς σ' αυτή την κακή διαχείριση» ή «εμείς θα πάρουμε μέτρα για την κακή διαχείριση που κάναμε εμείς, άρα δεν μπορεί να κατηγορείτε εμάς για κακή διαχείριση» ή «οι δικές σας καταγγελίες για ένα δικό μας σκάνδαλο αφού και εσείς ενέχεσθε στο ίδιο ή άλλο σκάνδαλο είναι ... σκάνδαλο».

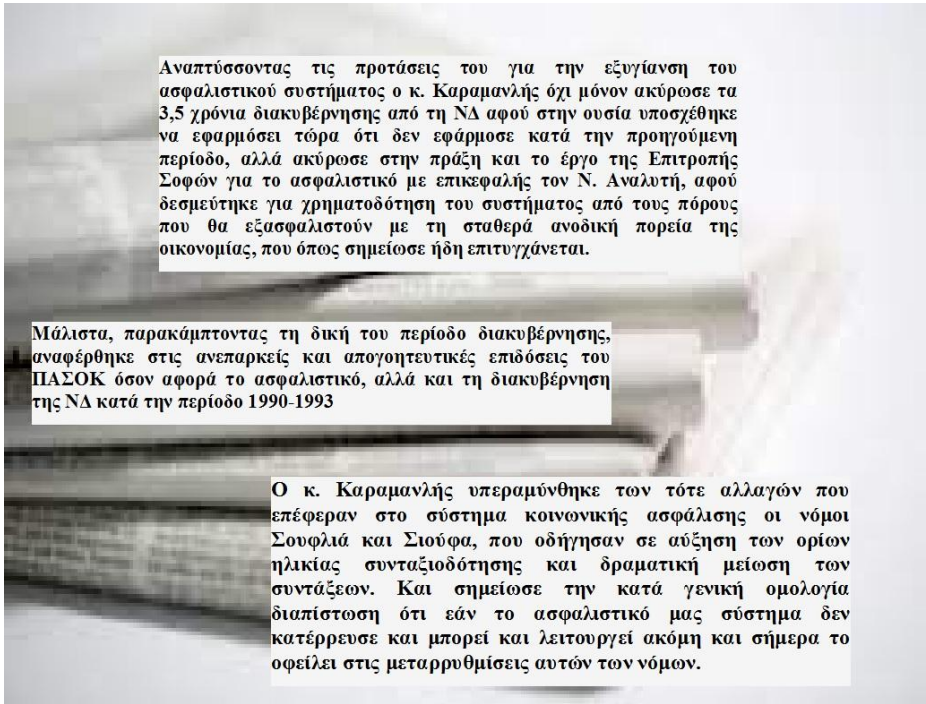
Κάπως έτσι, με ποικιλία διατυπώσεων αλλά με την ίδια παρα-λογική αυτοαναφορών, διατυπώνεται από τις ηγεσίες της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ η αντίδραση τους σε φαινόμενα ιδιοποίησης ή διασπάθισης δημόσιου χρήματος, τα οποία δημοσιοποιούνται από τους ίδιους μηχανισμούς οικονομικής διαπλοκής και πολιτικών ανταγωνισμών ή από την έντιμη συμπεριφορά δημόσιων λειτουργών.

Το «παράδοξο του ψεύτη» αποτελεί στην αριστοτελική λογική μια από τις τυπικές περιπτώσεις του συλλογισμού που αποκαλείται «φαύλος κύκλος» και ένα παρόμοιο φαινόμενο αποτυπώνει στην τρέχουσα πολιτική μας πραγματικότητα, όπως διαμορφώνεται από τις πολιτικές συμπεριφορές των πρωταγωνιστών του δικομματισμού και του κίτρινου τύπου. Έναν φαύλο κύκλο πολιτικών, προσώπων, αντιλήψεων και πρακτικών, ο οποίος επιδιώκει να θέσει εκτός πολιτικής συζήτησης και εντέλει εκτός κοινωνικού ελέγχου μείζονα πολιτικά ζητήματα με πρώτο και κυριότερο τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

Καθιστώντας τους πάντες, και άρα κανέναν, αυτουργό ή συνεργό σκανδάλων και εμφανίζοντας τους πάντες, και άρα καθέναν, ταυτόχρονα και αδιευκρίνιστα ειλικρινή και ψεύτη στην αντιμετώπιση των σκανδάλων. «Αφού όλοι κλέβουν δεν μπορεί κανένας να καταγγείλει την κλοπή ούτε τον κλέφτη και αφού όλοι λένε ψέματα δεν μπορεί κανένας να λέει την αλήθεια» είναι το δόγμα για τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος, το οποίο ενόψει των προσεχών εκλογών επιχειρείται συστηματικά να επιβληθεί στην πολιτική αντιπαράθεση.

Μόνο που η θέση αυτή, πέρα από το γεγονός ότι είναι παράδοξη ως λογικός συλλογισμός, είναι απαράδεκτη ως προκειμένη παραδοχή μιας πολιτικής συμπεριφοράς, γιατί βασίζεται σε αυθαίρετες γενικεύσεις. Δεν ενέχονται «όλοι», ούτε στην κλοπή, ούτε στο ψέμα. Υπάρχουν και οι «άλλοι», οι πολιτικοί και οι πολίτες της αριστεράς στους οποίους επαφίεται για μια ακόμα φορά, όχι μόνον η αναγκαία υποστήριξη της πολιτικής, αλλά πλέον και της λογικής.

(11/07/2007)

Αναπτύσσοντας τις προτάσεις του για την εξυγίανση του ασφαλιστικού συστήματος ο κ. Καραμανλής όχι μόνον ακύρωσε τα 3,5 χρόνια διακυβέρνησης από τη ΝΔ αφού στην ουσία υποσχέθηκε να εφαρμόσει τώρα ότι δεν εφάρμοσε κατά την προηγούμενη περίοδο, αλλά ακύρωσε στην πράξη και το έργο της Επιτροπής Σοφών για το ασφαλιστικό με επικεφαλής τον Ν. Αναλυτή, αφού δεσμεύτηκε για χρηματοδότηση του συστήματος από τους πόρους που θα εξασφαλιστούν με τη σταθερά ανοδική πορεία της οικονομίας, που όπως σημείωσε ήδη επιτυγχάνεται.

Μάλιστα, παρακάμπτοντας τη δική του περίοδο διακυβέρνησης, αναφέρθηκε στις ανεπαρκείς και απογοητευτικές επιδόσεις του ΠΑΣΟΚ όσον αφορά το ασφαλιστικό, αλλά και τη διακυβέρνηση της ΝΔ κατά την περίοδο 1990-1993

Ο κ. Καραμανλής υπεραμύνθηκε των τότε αλλαγών που επέφεραν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης οι νόμοι Σουφλιά και Σιούφα, που οδήγησαν σε αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και δραματική μείωση των συντάξεων. Και σημείωσε την κατά γενική ομολογία διαπίστωση ότι εάν το ασφαλιστικό μας σύστημα δεν κατέρρευσε και μπορεί και λειτουργεί ακόμη και σήμερα το οφείλει στις μεταρρυθμίσεις αυτών των νόμων.

Το πιρούνι του Χιούμ

Μια διάκριση ανάμεσα σε δηλώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν ιδέες και σε δηλώσεις οι οποίες βασίζονται σε γεγονότα διατυπώθηκε από τον φιλόσοφο Ντέιβιντ Χιούμ τον 18^ο αιώνα και έκτοτε έχει καταχωρηθεί στην ιστορία της φιλοσοφίας με τον ιδιότυπο τίτλο «το Πιρούνι του Χιούμ».

Σύμφωνα, λοιπόν, με το «Πιρούνι του Χιούμ» οι εκφράσεις της ανθρώπινης σκέψης είναι ή διατυπώσεις ιδεών ή περιγραφές στοιχείων της πραγματικότητας ή δεν έχουν νόημα. Οι διατυπώσεις ιδεών έχουν νόημα μόνο στο πλαίσιο τους και η αλήθεια τους προκύπτει ως λογική αναγκαιότητα από τους ορισμούς των εννοιών, τις παραδοχές και τις μεταξύ τους σχέσεις. Είναι διατυπώσεις εξ ορισμού αληθείς και αυτοπόδεικτες, χωρίς ουσιαστικά να μας λένε τίποτα για τον πραγματικό κόσμο. Όπως η δήλωση «ένα και ένα κάνει δύο», αφού το «δύο» ορίζεται ως «ένα» και άλλο «ένα» και μας λει ότι «το δύο είναι το δύο» ή όπως η δήλωση «οι υπουργοί είναι μέλη της κυβέρνησης», αφού το ένα ορίζει το άλλο, δηλώσεις οι οποίες είναι ταυτολογίες. Οι διατυπώσεις ιδεών μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να υποστηρίξουν άλλες διατυπώσεις ιδεών, αλλά δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να τεκμηριώσουν αποδείξεις γεγονότων του πραγματικού κόσμου.

Αντίθετα, οι δηλώσεις οι οποίες περιγράφουν στοιχεία της πραγματικότητας έχουν νόημα και τεκμηριώνουν την

αλήθεια τους στα δεδομένα της πραγματικότητας στην οποία αναφέρονται και βέβαια μας παρέχουν μια γνώση αυτής της πραγματικότητας. Όπως η δήλωση «ο Όλυμπος είναι το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας», η οποία αναφέρει ένα δεδομένο της πραγματικότητας και η αλήθεια της ελέγχεται και αποδεικνύεται με βάση τα υψόμετρα των βουνών.

Ο Χιούμ διατύπωσε το «Πιρούνι» του στο πλαίσιο μιας προβληματικής της εποχής του για τη βεβαιότητα της ανθρώπινης γνώσης και τη δυνατότητα της να αποδείξει την ύπαρξη του Θεού, οι διακρίσεις στις οποίες αναφέρεται έχουν έκτοτε επαναδιατυπωθεί ή απορριφθεί και ανήκουν στο παρελθόν της φιλοσοφίας.

Στο παρόν της πολιτική μας πραγματικότητας, όμως, οφείλουμε μάλλον να ξαναφέρουν στην επικαιρότητα το «Πιρούνι του Χιούμ», αφού η σύγχυση, σκόπιμη σε πολλές περιπτώσεις, μεταξύ ιδεών και γεγονότων, απόψεων και στοιχείων, πολιτικών επιλογών και πραγματικών προβλημάτων, είναι εγγενές χαρακτηριστικό του πολιτικού λόγου, το οποίο πλέον σε κάποιες περιπτώσεις προσλαμβάνει και χαρακτηριστικά παραλογισμού.

Κραυγαλέο πρόσφατο παράδειγμα το ζήτημα του ασφαλιστικού και οι συναφείς δηλώσεις πολιτικών στελεχών, οι αναλύσεις οικονομικών παραγόντων και η με κυβερνητική εντολή συνταγμένες εκθέσεις διαφόρων εμπειρογνομώνων, οι οποίες συστηματικά παραβιάζουν το «Πιρούνι του Χιούμ» προβάλλοντας ιδέες, θέσεις και πολιτικά προτάγματα ως γεγονότα της πραγματικότητας και αντίστροφα αγνοώντας ή απορρίπτοντας όλες τις

περιγραφές της πραγματικότητας ως ιδεολογικές επιλογές ή πολιτικές θέσεις.

Χωρίς εντέλει να μας λένε τίποτα για την πραγματικότητα.. Η έκθεση Σπράου για το ασφαλιστικό πριν μερικά χρόνια βεβαίωσε ως πραγματικότητα ότι το σύστημα θα καταρρεύσει το έτος 2005!

Όμως, από τα δεδομένα της πραγματικότητας, όπως καταγράφονται και αναλύονται από την ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ, προκύπτει ως πρόβλημα και τεκμηριώνεται η άρνηση του Ελληνικού Δημοσίου να πληρώσει τα χρέη του και να ανταποκριθεί στις άλλες οικονομικές και θεσμικές του υποχρεώσεις απέναντι στα ασφαλιστικά ταμεία των εργαζομένων. Χρέη διαπιστωμένα λογιστικά και υποχρεώσεις επικυρωμένες νομοθετικά. Το πρόβλημα αυτό αποκαλείται γενικά ασφαλιστικό και περιγράφεται με δηλώσεις ιδεών και πολιτικές απόψεις για την δημόσια κοινωνική ασφάλιση και την προοπτική της, με οράματα ενός μέλλοντος οργανωμένου για τη μεγιστοποίηση του κέρδους των ιδιωτικών επιχειρήσεων, των ασφαλιστικών μεταξύ αυτών, και άλλα παρόμοια, όλα με στόχο την αποδόμηση του όποιου κοινωνικού κράτους κατακτήθηκε στην Ελλάδα..

Επειδή η επίλυση κάθε προβλήματος εξαρτάται από τον τρόπο της διατύπωσης τους, το «Πιρούνι του Χιούμ» εκτός της ιστορικής του αξίας πρέπει μάλλον να αποκτήσει και πολιτική επικαιρότητα.

(8/11/07)

«Σοσιαλισμός κατά βαρβαρότητας»

Τα λάθη και οι χαμένες ευκαιρίες της σοσιαλδημοκρατίας που έχουν προκαλέσει την «καθίζηση» της στην Ευρώπη, οι τρόποι επανακαμψής της και μάλιστα εν μέσω οικονομικής κρίσης, αλλά και ο «Τρίτος Δρόμος» προς τον Σοσιαλισμό ήταν τα θέματα που κυριάρχησαν στο Διεθνές Συμπόσιο «Η σοσιαλδημοκρατία και οι προκλήσεις του μέλλοντος. Ποιο θα είναι το προοδευτικό μοντέλο για την Ευρώπη;», το οποίο έφερε στην Αθήνα την αφρόκριμα της διεθνούς σοσιαλδημοκρατίας.

Η πρόκληση για τη σοσιαλδημοκρατία μπροστά την κρίση, επεσήμανε μέσα από βιντεοσκοπημένο μήνυμά του ο πρώην Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, είναι «να καθορίσει τη σωστή ισορροπία ανάμεσα στην επιχειρηματική ελευθερία των πολιτών και τον έλεγχο της οικονομίας από την πολιτεία ώστε να εξασφαλίζεται ανάπτυξη με κοινωνική δικαιοσύνη». «Η κρίση δεν επέφερε, όπως ισχυρίζονται μερικοί, μια ιδεολογική τομή που ανατρέπει ριζικά τη μέχρι τώρα θεώρηση του ρόλου της αγοράς και αναδεικνύει πια την κρατική εξουσία ως πρωταγωνιστή των διεθνών οικονομικών εξελίξεων», συνέχισε ο Κ. Σημίτης, υπογραμμίζοντας ότι η σοσιαλδημοκρατική πολιτική οφείλει να επιβάλει σε παγκόσμιο επίπεδο νέους κανόνες λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών, αλλά κυρίως να επιδιώξει οι αγορές «να μην παράγουν πλούτο μόνο για τους κεφαλαιούχους αλλά να συμβάλλουν στην ευημερία με κοινωνική δικαιοσύνη των πληθυσμών της υφηλίου».

Νωρίτερα, οι οικονομολόγοι Φιλίπ Αγκιόν και Τζέιμς Γκάλμπρειθ άσκησαν κριτική στην Ε.Ε εξύμνησαν το σκανδιναβικό μοντέλο. «Δεν υπάρχει συντονισμός στην Ε.Ε. Κάθε χώρα κάθεται. Αν θέλει κανείς να έχει καινοτόμο οικονομία, χρειάζεται μεγαλύτερη ευελιξία στην προίοντων και εργασίας, όπως απέδειξαν οι σκανδιναβικές χώρες», είπε ο Φ. Αγκιόν. Γκάλμπρειθ τόνισε ότι «ένα πράγμα που μάθαμε στην Ευρώπη είναι ότι η οικοδόμηση μιας οικονομίας απαιτεί την οικοδόμηση μιας ισχυρής και ασφαλούς μεσαίας τάξης».

Το φαινόμενο του μαύρου κύκνου

Η δήλωση «όλοι οι κύκνοι είναι άσπροι» αποτέλεσε για αιώνες παγιωμένη καθολική αλήθεια του Ευρωπαϊκού κόσμου μέχρι το τέλος του 17^{ου} αιώνα. Τότε ανακαλύφθηκε η Αυστραλία και διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν εκεί και κύκνοι μαύροι. Το γεγονός προκάλεσε έκπληξη, σύμφωνα με τα στοιχεία της εποχής, αποτέλεσε αντικείμενο ερευνών των ορνιθολόγων, αλλά τελικά στη σκέψη των ανθρώπων καταχωρίστηκε στις εξαιρέσεις χωρίς να αναιρεί την κατεστημένη πεποίθησή τους ότι «όλοι οι κύκνοι είναι άσπροι».

Με αναφορά στο γεγονός αυτό, ο οικονομικός αναλυτής Νασίμ Νικόλας Ταλέμπ, στο βιβλίο του «Ο μαύρος κύκνος και ο αντίκτυπος των πολύ απρόβλεπτων γεγονότων», στο οποίο αναλύει το απρόβλεπτο στην οικονομία και στις αγορές, αποκαλεί «μαύρο κύκνο» κάθε γεγονός το οποίο συνδυάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά : είναι απρόβλεπτο με βάση όλα τα διαθέσιμα πριν την εμφάνιση του δεδομένα, αφού συμβεί έχει εκτεταμένες και ιδιαίτερα σημαντικές επιπτώσεις στη ζωή των ανθρώπων και οι ερμηνείες που διατυπώνονται μετά το γεγονός επιχειρούν να το αιτιολογήσουν καθιστώντας το μελλοντικά προβλέψιμο.

Ως «μαύρο κύκνο» αντιμετώπισαν την κατάρρευση της χρηματο-πιστωτικής αγοράς και την οικονομική κρίση, που βιώνουμε ως συνέπεια της, επιφανείς πολιτικοί παράγοντες και οικονομολόγοι της ευρωπαϊκής

κεντροαριστεράς σε πρόσφατο διεθνές συμπόσιο τους στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Συζητώντας το θέμα «Η Σοσιαλδημοκρατία και οι προκλήσεις του μέλλοντος. Ποιο θα είναι το προσδευτικό μοντέλο για την Ευρώπη;», οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας επικεντρώθηκαν σε συγκεκριμένα φαινόμενα και επιμέρους ερμηνείες της πραγματικότητας, αρνούμενοι τελικά να θέσουν σε αμφισβήτηση το δόγμα ότι «όλες οι πτυχές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής μας οφείλουν να υπόκεινται στις επιλογές μιας θεωρητικά αυτό-ρυθμιζόμενης και πρακτικά ανεξέλεγκτης αγοράς», δόγμα, επί του οποίου οικοδομήθηκε όλο το πολιτικό πρόγραμμα του νέο-φιλελευθερισμού.

Αντί να αποδεχτούν τη διάψευση της πεποίθησής τους για την πρωτοκαθεδρία της αγοράς και την αποτυχία των συνακόλουθων πολιτικών της πλήρους απορύθμισης των σχέσεων κράτους και αγοράς, πολιτικής και οικονομίας δημόσιου και ιδιωτικού, αντί να σταθούν κριτικά απέναντι στην ιδεολογική αποθέωση των ατομικών επιλογών και των ιδιωτικών συμφερόντων σε βάρος των συλλογικών αποφάσεων και των κοινωνικών στόχων, οι πολιτικοί και οι οικονομολόγοι της σοσιαλδημοκρατίας προσέγγισαν την οικονομική κρίση διατυπώνοντας ερμηνείες του τύπου «όλοι οι κύκνοι είναι άσπροι», αλλά υπάρχουν και κάποιες εξαιρέσεις, οι οποίες όμως δεν αναιρούν τον κανόνα.. Εξαιρέσεις, όπως για παράδειγμα η «έλλειψη διαφάνειας στη λειτουργία των εσωτερικών και διεθνών αγορών του χρήματος » ή «η τεράστια συγκέντρωση πλούτου και εξουσίας στους λίγους» ή «η κρίση είναι ηθική»!.

Όλος αυτός ο ιδεολογικός και πολιτικός δογματισμός από πολιτικούς οι οποίοι επιδίδονται σταθερά στην καταγγελία των δογματισμών, ιδίως όταν αφορούν στην αριστερά και στα πολιτικά της κόμματα. Μόνο που η σύγχρονη αριστερά δεν διστάζει μπροστά σε γεγονότα «μαύρων κύκνων» να αποδεχτεί και να δηλώσει ξεκάθαρα ότι «όλοι οι κύκνοι δεν είναι άσπροι». Ακριβώς γιατί το μέλλον ανήκει σ' αυτούς που οραματίζονται και διεκδικούν το «αδύνατο».

(22/5/2009)

Υπό διαμόρφωση οι τελικές ρυθμίσεις για την περαίωση

Ενστάσεις αλλά και αιτήματα για την αναθεώρηση παραμέτρων, όπως το ύψος της προκαταβολής αλλά και η καταβολή των δόσεων, προβάλλουν οι παραγωγικοί φορείς, στο πλαίσιο της διαβούλευσης για την περαίωση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων.

Μετά τη δημοσιοποίηση του σχετικού προσχεδίου την Τρίτη, στο υπουργείο Οικονομικών πραγματοποιήθηκε σήμερα διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να κατατεθούν οι απόψεις όλων των πλευρών σχετικά με τις υπό κατάρτιση διατάξεις.

Σε δηλώσεις του, ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου υπογράμμισε τη σημασία της ρύθμισης, αφού –όπως υπενθύμισε– οι ανέλεγκτες φορολογικές υποθέσεις ανέρχονται σε 2,5 εκατ., ενώ την ίδια ώρα εκκρεμούν 150.000 φορολογικές δίκες και 1,3 εκατ. Έλληνες έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Κατέστησε επίσης σαφές ότι η προωθούμενη ρύθμιση δίνει μια δυνατότητα ενίσχυσης των εσόδων και ξεκαθάρισε ότι δεν αποτελεί «συγχωροχάρτι», αφού –όπως υποστήριξε– όσοι έχουν φορολογικές εκκρεμότητες δε σημαίνει απαραίτητα ότι είναι φοροφυγάδες.

Εν τω μεταξύ, από την πλευρά των παραγωγικών φορέων, ο ΣΕΒ με σημερινή του ανακοίνωση ζητά τη δέσμευση ΠΑΣΟΚ και ΝΔ ότι στο άμεσο, αλλά και στο απώτερο μέλλον θα καταψηφίσουν κάθε νέα πρόταση για περαίωση.

Ο Σύνδεσμος τάσσεται κατά της πρακτικής της περαίωσης αλλά θεωρεί ότι στην παρούσα συγκυρία «πρέπει να υλοποιηθεί με τη βασική προϋπόθεση ότι θα είναι πράγματι για τελευταία φορά και με όρους τόσο ευνοϊκούς, ώστε να σηματοδοτεί με σαφήνεια μία αμετάκλητη διαχωριστική γραμμή με το παρελθόν, δίνοντας οριστικό τέλος στις 150.000 υποθέσεις που λιμνάζουν στις εφορίες και στα δικαστήρια».

«Η περαίωση επιβραβεύει τη φοροδιαφυγή που νοθεύει τον ανταγωνισμό, αυξάνει την εισοδηματική ανισότητα και καταστρατηγεί κάθε έννοια δικαίου. Η περαίωση επιβραβεύει τους ασυνεπείς σε βάρος των συνεπών φορολογούμενων, στους οποίους συγκαταλέγονται και τα μέλη του ΣΕΒ - εταιρείες που έγκαιρα καταβάλλουν τους αναλογούντες υψηλούς φόρους τους», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Επιβαρυντική χαρακτήρισε τη ρύθμιση ο πρόεδρος της ΓΣΕΒΕΕ κ. Δ. Ασημακόπουλος, τονίζοντας ότι θα πρέπει να υπάρχουν βελτιώσεις.

Αντιδράσεις από την Αριστερά

Την ίδια ώρα, δριμύεια κριτική στην προωθούμενη ρύθμιση ασκούν τα κόμματα της αριστεράς. Για «σκανδαλώδη αμνηστειωση των κατ' επάγγελμα μεγαλοφοροφυγάδων» κάνει λόγο εκ μέρους του ΣΥΝ ο κ. Πάνος Σκουρλέτης. Όπως υποστηρίζει, η περαίωση «αποτελεί άλλο ένα χαράτσι για όσους ήταν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους και βρίσκονται σήμερα σε οριακή κατάσταση, λόγω της βαθιάς ύφεσης στην οικονομία».

«Είπαμε κατηγορηματικά ως Δημοκρατική Αριστερά, όχι στην περαίωση», αναφέρει σε δήλωσή του ο κ. Δ. Χατζησωκράτης και σημειώνει ότι «τα αδιέξοδα των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και η ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται με νομοθετικά μπαλώματα και με επιβράβευση της φοροδιαφυγής».

Η άλγεβρα των πολιτικών αποφάσεων

Ο Βενιαμίν Φραγκλίνος, γνωστός πολυμαθής και ένας από τους εθνοπατέρες των ΗΠΑ σε μια επιστολή του το 1772 στον Άγγλο χημικό και φιλόσοφο Ιωσήφ Πρίστλεϊ περιγράφει και συστήνει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων που ο ίδιος εφαρμόζει ως εξής: «Όταν παρουσιάζονται δύσκολες περιπτώσεις, είναι δύσκολες επειδή κυρίως δεν έχουμε στο μυαλό μας, την ίδια στιγμή, όλα τα υπέρ και τα κατά επιχειρήματα για τη λήψη μιας απόφασης. Οπότε, τη μία στιγμή προβάλλουν μπροστά μας τα υπέρ και την άλλη κυριαρχούν τα κατά. Γι' αυτό και κατά περίπτωση επικρατούν διαφορετικές επιλογές ή διαφορετικές προτιμήσεις προκαλώντας μας σύγχυση.

Για να αντιμετωπίσω τέτοιες καταστάσεις διαιρώ μια σελίδα χαρτιού σε δύο στήλες και γράφω στη μια στήλη όλους τους λόγους οι οποίοι είναι υπέρ και στην άλλη στήλη όλους τους λόγους οι οποίοι είναι κατά της λήψης μιας απόφασης. Τις επόμενες τρεις-τέσσερες μέρες προσθέτω σε κάθε στήλη σύντομες σημειώσεις για τα κίνητρα τα οποία με ωθούν υπέρ ή κατά της λήψης της απόφασης αυτής. Όταν έχω όλα αυτά τα στοιχεία μπροστά μου προσπαθώ να εκτιμήσω τη βαρύτητα καθενός ξεχωριστά και όταν βρίσκω έναν λόγο στη μία στήλη τον οποίο εκτιμώ ίσης βαρύτητας με έναν λόγο στην άλλη στήλη, τους διαγράφω αμοιβαία. Όταν βρίσκω έναν λόγο υπέρ ίσης βαρύτητας με δύο λόγους κατά τότε διαγράφω και τους τρεις αυτούς λόγους. Το ίδιο και όταν εντοπίζω δύο λόγους τους οποίους εκτιμώ

ίσης βαρύτητας με τρεις λόγους υπέρ της λήψης της απόφασης.

Προχωρώντας μ' αυτό τον τρόπο βρίσκω αν υπερτερούν τα υπέρ ή τα κατά της λήψης της συγκεκριμένης απόφασης και εάν μετά από μία ή δύο μέρες σκέψης δεν προκύψει κάτι σημαντικό, το οποίο θα ανατρέψει αυτά τα δεδομένα, τότε καταλήγω σε μια απόφαση.

Αν και η βαρύτητα των λόγων για τη λήψη μιας απόφασης δεν μπορεί να προσδιοριστεί με αλγεβρική ακρίβεια, εκτιμώντας κάθε λόγο ξεχωριστά και όλους μαζί συγκριτικά και στο σύνολο τους νομίζω ότι μπορώ να κρίνω καλλίτερα και ότι υπάρχει μικρότερη πιθανότητα να κάνω ένα απερίσκεπτο βήμα. Πραγματικά, βρίσκω πολλά πλεονεκτήματα σ' αυτό το είδος της εξίσωσης σε μια διαδικασία η οποία μπορεί να ονομαστεί ηθική ή προληπτική άλγεβρα». Την ίδια τεχνική ομολογεί ότι εφάρμοσε έναν αιώνα αργότερα ο Δαρβίνος καταγράφοντας τα υπέρ και τα κατά του έγγαμου βίου για να αποφασίσει εάν θα νυμφευτεί.

Προφανώς, η τεχνική του Φραγκλίνου είναι μια ακραία απλοποιημένη εκδοχή μιας ορθολογικής προσέγγισης στη λήψη αποφάσεων, διατυπωμένη μάλιστα σε μια εποχή κατά την οποία ο Διαφωτισμός αποθέωνε τον «ορθό λόγο» και τις δυνατότητες του στη ρύθμιση των ατομικών και κοινωνικών υποθέσεων. Πυρήνας της, η εξέταση εναλλακτικών λύσεων με κυρίαρχο στόχο τη μεγιστοποίηση της ωφέλειας με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση του κόστους μιας απόφασης.

Σήμερα, δεν μπορεί να προβληθεί ο ισχυρισμός ότι υπάρχουν διαδικασίες λήψης αποφάσεων καθολικής εφαρμογής και βέλτιστης αποτελεσματικότητας, ούτε για τα ατομικά προβλήματα ούτε για τις κοινωνικές υποθέσεις. Το είδος και η σημασία των προβλημάτων προσδιορίζουν και τις κατά περίπτωση καταλληλότερες διαδικασίες λήψης αποφάσεων για την επίλυση τους. Οι πολιτικές αποφάσεις, ιδιαίτερα, εντάσσονται σε ένα πεδίο κοινωνικών αντιπαραθέσεων και πολιτικών επιδιώξεων, το οποίο ορίζει και τους όρους και τις διαδικασίες λήψης τους.

Η λογική, επομένως, των πολιτικών αποφάσεων, διέπεται από πολιτικούς λόγους, καθένας τους με την βαρύτητα που ορίζει η άλγεβρα της συγκυρίας. Τηρουμένων των αναλογιών, όμως, η λογική της τεχνικής του Φραγκλίνου, δηλαδή ο στοιχειώδης ορθός λόγος στην εκτίμηση της πολιτικής ωφέλειας και του πολιτικού κόστους συγκροτεί τον πυρήνα της διαδικασίας λήψης κάθε πολιτικής απόφασης.

Από μια τέτοια οπτική, επομένως, η πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης για την «περαίωση των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων» ή με άλλα λόγια για την φορολογική αμνηστεία της φοροδιαφυγής και την παραγραφή οφειλόμενων φόρων από επιχειρήσεις, αλλά όχι από φορολογούμενους πολίτες, είναι αποτέλεσμα μιας πολιτικής άλγεβρας, η οποία δεν πρέπει απλά να αποκαλυφτεί, αλλά να ανατραπεί άμεσα.

(24/9/2010)

ΕΘΝΟΣ

10% ΜΕΙΩΣΗ

ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 1.300 €

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ με νέες παρκοπές των αποδομών τους βρίσκονται και συντάξιμοι. Τα ψαλλίσματα αφορά όλα τα Ταμεία. Προβλέπεται μείωση σε ποσοστό 10% στις κύριες συντάξεις που ξεπερνούν τα 1.300 ευρώ τον μήνα. Μετάφραση, που φτάνουν μέχρι το 20% προγραμματίζονται και για τις επικουρικές. **18-19**

ΚΥΡΙΕΣ Περικοπές σε όλα τα Ταμεία (πέρα από τα «ευγενή») με στόχο την εξοικονόμηση 45 εκατ. € τον χρόνο
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ Απώλειες 10% σε ποσά 200 - 250 €, 15% στα 251 - 300 € και 20% για πάνω από 300 €
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΑ Κατεβαίνει ο πήχης για τους δικαιούχους από τα 55.000 στα 45.000 ευρώ

Η κρυφή γοητεία των ποσοστών

«Υπάρχουν τριών ειδών ψέματα: τα απλά ψέματα, τα τερατώδη ψέματα και η στατιστική». Χωρίς να ξέρουμε για ποιο λόγο διατυπώθηκε, η δήλωση αυτή αποδίδεται στον - προ δύο αιώνων - πρωθυπουργό της Βρετανίας Ντισραέλι. Φαίνεται, όμως, ότι επαληθεύεται καθημερινά εδώ και δύο χρόνια, οπότε η χώρα μας εισήλθε στη δίνη των μνημονίων, με τα οποία η κυρίαρχη πολιτική τάξη επιχειρεί να διαχειριστεί, προς όφελος της, την οξυτάτη οικονομική και κοινωνική κρίση. Κάθε πολιτική συζήτηση, κάθε κυβερνητική απόφαση, κάθε δημοσιογραφική ανάλυση, κάθε ραδιο-τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό και κατά τις σκοπιμότητες της συγκυρίας, κυριαρχείται από αριθμούς, ποσοστά και στατιστικούς δείκτες. Αριθμούς, ποσοστά και στατιστικές, που ενώ αναφέρονται στα ίδια μεγέθη, αλλάζουν κατά βούληση ή επισήμως αλλάζουν επειδή εισάγονται στους υπολογισμούς νέα δεδομένα ή επειδή υιοθετούνται διαφορετικές τεχνικές στους υπολογισμούς ή και επειδή παρουσιάζονται με διαφορετικούς τρόπους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το δημόσιο έλλειμμα και το αντίστοιχο δημόσιο χρέος ως ποσοστά του ΑΕΠ, τα οποία αναθεωρούνται συνεχώς για την ίδια - παρελθούσα - χρονική περίοδο. Το πρόβλημα βρίσκεται στους αριθμούς, στα ποσοστά και στις στατιστικές ή στους τρόπους που χρησιμοποιούνται για να υποστηρίξουν επιχειρήματα και να υπηρετήσουν σκοπιμότητες; Η προφανής απάντηση είναι στους τρόπους χρησιμοποίησής τους, χωρίς όμως

αυτό να σημαίνει ότι και οι αριθμοί δεν προσφέρονται ή δεν προκαλούν σ' αυτούς τους τρόπους χρησιμοποίησής τους.

Οι αριθμοί χρησιμοποιούνται για να αναπαραστήσουν όψεις της πραγματικότητας, ποσοτικοποιώντας επιλεγμένα χαρακτηριστικά της, ώστε να είναι δυνατός ο χειρισμός τους για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων. Κάθε τέτοια αναπαράσταση της πραγματικότητας, όμως, είναι ουσιαστικά μια (ανα)κατασκευή της, η οποία στη συνέχεια επικρατεί ή και επιβάλλεται ως η μοναδική οπτική της πραγματικότητας και τελικά ως η πραγματικότητα καθαυτή. Σ' αυτές τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες η πραγματικότητα κατασκευάζεται και ανακατασκευάζεται με τη χρήση των αριθμών, η στατιστική έχει κυρίαρχο ρόλο, με πρωταγωνιστή την πιο βασική, την πιο απλή και φαινομενικά την πιο κατανοητή της έννοια: το «ποσοστό». Μια έννοια, η οποία δεν αποτυπώνει ένα μέγεθος, αλλά μια σχέση μεταξύ δύο μεγεθών και γι' αυτό προσφέρεται για αριθμητικές αλχημείες. Το ποσοστό επειδή είναι μια σχέση δύο μεγεθών εξαρτάται από τις μεταβολές του ενός ή του άλλου μεγέθους ή και των δύο μαζί και παράλληλα όταν διατυπώνεται και αναπαράγεται αποκρύπτει τα μεγέθη από τα οποία προήλθε. Τα ποσοστά, αφού δεν εκφράζουν μεγέθη αλλά σχέσεις, δεν αθροίζονται, δεν αφαιρούνται, δεν πολλαπλασιάζονται, δεν διαιρούνται και γενικότερα δεν έχουν ιδιότητες αριθμών. Αφού αποτελούν αριθμητικές εκφράσεις αλλά όχι αριθμούς, τα ποσοστά προσφέρονται στους πολιτικούς χειρισμούς των μεγεθών προβάλλοντας - μεταξύ άλλων - και μια ψευδή εικόνα ισοτιμίας, άρα και δικαιοσύνης. Για παράδειγμα, η δήλωση «όλοι οι μισθοί

έχουν υποστεί μείωση 20%», δηλαδή το ίδιο ποσοστό μείωσης για όλους, ενώ τονίζει την ισότητα των ποσοστών αποκρύπτει την ανισότητα των μεγεθών. Φαινομενικά, λοιπόν, και στο επίπεδο των εντυπώσεων, η μείωση των μισθών στη βάση της «ισότητας των ποσοστών» συγκαλύπτει την ανισότητα των διαφορών στην αριθμητική της «αφαίρεσης των μεγεθών».

«Πώς να λέτε ψέματα με τη στατιστική» είναι ο τίτλος ενός βιβλίου του αμερικανού δημοσιογράφου Ντάρελ Χαφ (Darrell Huff), το οποίο από την πρώτη του έκδοση το 1954 μέχρι σήμερα διαβάστηκε από εκατομμύρια αναγνώστες σε όλο τον κόσμο. Είναι, όμως, και η ουσία μιας πολιτικής πρακτικής στην οποία επιδίδονται με ιδιαίτερο πάθος, αφ' ότου την ανακάλυψαν, οι εγχώριοι πολιτικοί παράγοντες και μάλιστα την έχουν επεκτείνει πέρα από το «πώς να λέτε ψέματα» και στο «πώς να τρομοκρατείτε με τη στατιστική». Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς απέναντι σε μια τέτοια κατάσταση πραγμάτων; Ίσως τίποτα, ίσως πολλά. Πρώτο απ' όλα, όμως, να αποδομούμε εμείς και για μας τα ποσοστά των στατιστικών και να απομαγεύουμε τη χρήση τους στην πολιτική.

(27/12/2011)

Βενιζέλος-Κουβέλης: «Όχι οριζόντιες περικοπές»

Ασπίδα σε νέα επιδρομή στα εισοδήματα χαμηλόμισθων και χαμηλοσυνταξιούχων υψώνουν οι πρόεδροι ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ, όπως φάνηκε από τις δηλώσεις τους μετά τη σύσκεψη της Τετάρτης με τη συμμετοχή και του πρωθυπουργού στο Μαξίμου.

ΑΔΕΔΥ

«Όχι» στις οριζόντιες περικοπές

Να μην προχωρήσει σε νέες οριζόντιες περικοπές κάλεσε την κυβέρνηση η ΑΔΕΔΥ προαναγγέλλοντας νέες απεργιακές κινητοποιήσεις.....

Οριζοντίως και καθέτως

«Όχι στις οριζόντιες περικοπές» δηλώνουν οι επιτελείς του ΠΑΣΟΚ και τα στελέχη της ΔΗΜΑΡ σε κάθε ευκαιρία, προσπάθεια «να μην είναι οριζόντιες οι περικοπές» δήλωσε και ο πρωθυπουργός στα εγκαίνια της ΔΕΘ. Δηλαδή, οι ηγεσίες των κομμάτων που συγκροτούν την κυβέρνηση δηλώνουν την αντίθεση τους, όχι στις περικοπές μισθών, συντάξεων και κοινωνικών επιδομάτων, αλλά στις «οριζόντιες» περικοπές τους. Την ίδια στιγμή, όμως, διαρρέονται στη δημοσιότητα σχέδια αποφάσεων με ποσοστιαίες περικοπές μισθών, συντάξεων και κοινωνικών επιδομάτων.

Επομένως, όταν οι περικοπές διαφοροποιούνται κατά κατηγορία μισθωτών, συνταξιούχων και κοινωνικών ομάδων ή διαφοροποιούνται ανάλογα με το ποσό του μισθού, της σύνταξης ή του επιδόματος δεν ονομάζονται από τους κυβερνώντες «οριζόντιες» περικοπές. Τότε μάλλον θα πρόκειται για «κάθετες» ή καλύτερα για «πλάγιες» περικοπές, σύμφωνα με τους προσανατολισμούς σε ένα επίπεδο ή για «κλιμακωτές» περικοπές, όπως τις αποκάλεσαν στελέχη του ΠΑΣΟΚ σε υπόμνημα τους, σε μια κλίμακα, όμως, που αρχίζει πάντοτε από το ισόγειο και σταματάει συνήθως στον πρώτο όροφο.

Τι σημαίνει τελικά «οριζόντιος» και τι σηματοδοτεί στις πολιτικές των περικοπών και των διάφορων «κόκκινων γραμμών»; Στη γεωγραφία και στις φυσικές επιστήμες, «οριζόντιο» είναι ένα επίπεδο, το οποίο είναι κάθετο στη

κατεύθυνση της βαρύτητας, δηλαδή του νήματος της στάθμης. Αυτό σημαίνει, ότι το «οριζόντιο» αναφέρεται σε μια σχέση με μια ευθεία, την «κατακόρυφη», την οποία καθορίζει η κατεύθυνση της βαρύτητας, που όπως ξέρουμε είναι διαφορετική σε διαφορετικά πλάτη της στρογγυλής γης, αφού κατευθύνεται στο κέντρο της. Το «οριζόντιο» είναι επομένως μια τοπική έννοια, γι' αυτό πρέπει πάντοτε να ορίζεται σε ένα σημείο της γης. Το οριζόντιο στην Αθήνα, για παράδειγμα, δεν είναι οριζόντιο στις Βρυξέλλες, λόγω της διαφοράς του γεωγραφικού μήκους. Μπορεί, όμως, το «οριζόντιο» να ορίζεται και συμβατικά ως μια διάσταση, όπως συμβαίνει στους πίνακες και στα σταυρόλεξα ή στις εικόνες και στα διαγράμματα. Τότε δημιουργείται μια σχέση ανάμεσα σε δύο γραμμές και κατά συνέπεια ανάμεσα σε δύο κατευθύνσεις, οι οποίες όταν συναντώνται σχηματίζουν μια γωνία 90 μοιρών ή μια ορθή γωνία, όπως καθιερώθηκε να λέγεται.

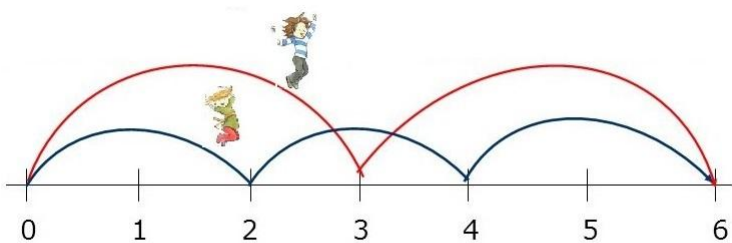
Σ' αυτή τη σχέση το «οριζόντιο» συναρτάται με το «κάθετο». Μόνο που ενώ το «κατακόρυφο» έχει σαφώς ορισμένο προσανατολισμό, άρα έχει σαφές «κάτω» και «πάνω», το «κάθετο» δεν έχει προσανατολισμό και το αντίστοιχό του «οριζόντιο» είναι απολύτως σχετικό. Το «οριζόντιο» και το «κάθετο», δηλαδή, αλληλοκαθορίζονται. Γι' αυτό και λέμε «κατακόρυφη» άνοδος ή πτώση των τιμών ή της θερμοκρασίας και όχι «κάθετη», ενώ λέμε ότι η οδός Ιπποκράτους είναι κάθετη στην οδό Πανεπιστημίου, αλλά μπορούμε και να πούμε και το αντίστροφο.

Συμβατικά, επίσης, ορίζονται και στο φορολογικό λεξιλόγιο οι όροι «οριζόντια» και «κάθετα» με αποκλειστική, μάλιστα,

αναφορά στην ισότητα. Όπως διαβάζουμε στα σχετικά λεξικά, «οριζόντια φορολογική ισότητα» σημαίνει ότι οι πολίτες που βρίσκονται κάτω από τις ίδιες, εισοδηματικές ή περιουσιακές, συνθήκες έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση και «κάθετη φορολογική ισότητα» σημαίνει ότι οι πολίτες που βρίσκονται κάτω από διαφορετικές συνθήκες έχουν διαφορετική φορολογική μεταχείριση. Για πολλούς, μάλιστα, αναλυτές των κανόνων της φορολογίας η «οριζόντια» ισότητα είναι παράγωγη έννοια της «κάθετης» ισότητας, με βάση την οποία πολίτες με διαφορετικά εισοδήματα πρέπει να πληρώνουν διαφορετικούς φόρους, άρα έπεται λογικά ότι πολίτες με ίσα εισοδήματα πρέπει να πληρώνουν ίσους φόρους.

Τελικά τι εννοείται με τις διακηρύξεις των κυβερνητικών εταίρων ενάντια στις «οριζόντιες» περικοπές και πως αποκαλούνται οι περικοπές που αποφασίζουν; «Όταν χρησιμοποιώ μια λέξη» είπε ο Χάμπτι Ντάμπτι με μάλλον περιφρονητικό ύφος «σημαίνει ακριβώς ό,τι εγώ την επιλέγω να σημαίνει, μήτε περισσότερα μήτε λιγότερα». «Το ζήτημα είναι» είπε η Αλίκη «αν μπορείς να κάνεις τις λέξεις να σημαίνουν τόσο πολλά διαφορετικά πράγματα». «Το ζήτημα είναι» είπε ο Χάμπτι Ντάμπτι «ποιος θα 'ναι το αφεντικό, αυτό 'ναι όλο» (Λούις Κάρολ, Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων). Και, μάλλον, περί αυτού πρόκειται.

(15/05/2012)

Ελάχιστο Κοινό Πολλαπλάσιο (Ε.Κ.Π.): Το μικρότερο από τα κοινά πολλαπλάσια δύο ή περισσότερων φυσικών αριθμών, εκτός από το μηδέν(ο)

Κοινό Πολιτικό Πολλαπλάσιο

Στα μαθηματικά υπάρχει το ελάχιστο κοινό πολλαπλάσιο, μια έννοια αναγκαία στη σύγκριση, αλλά κυρίως στην πρόσθεση κλασμάτων, μερών δηλαδή ενός όλου. Ελάχιστο κοινό πολλαπλάσιο δύο ή περισσότερων αριθμών είναι ένας μοναδικός αριθμός, ο οποίος είναι ταυτόχρονα ο μικρότερος, κοινός αριθμός, που βρίσκουμε στα πολλαπλάσια καθενός των δύο ή των περισσότερων αριθμών. Το ελάχιστο κοινό πολλαπλάσιο χρησιμοποιείται για να μετατρέψει κλάσματα με διαφορετικούς παρονομαστές σε κλάσματα με τον ίδιο παρονομαστή, να μετατρέψει όπως λέμε ετερόνυμα κλάσματα σε ομώνυμα, σε κλάσματα δηλαδή με ίδιο παρονομαστή. Όταν δύο ή περισσότερα κλάσματα έχουν μετατραπεί σε ομώνυμα, τότε μπορούμε να τα συγκρίνουμε, να τα προσθέσουμε ή να τα αφαιρέσουμε. Ο πολλαπλασιασμός και η διαίρεση δεν έχουν τέτοιες απαιτήσεις από τα κλάσματα, τα οποία μπορούν να πολλαπλασιαστούν ή να διαιρεθούν χωρίς τον όρο της ομώνυμίας.

Κλάσματα είναι και τα μέρη του εκλογικού σώματος, που αντιστοιχούν στα πολιτικά κόμματα, μέσα από τα εκλογικά αποτελέσματα ή τις δημοσκοπήσεις και κόμματα που θέλουν να αθροιστούν επιδιώκουν να βρουν ένα ελάχιστο κοινό πολλαπλάσιο των θέσεων ή των προγραμμάτων τους, ώστε να καταστούν ομώνυμα, να μετατραπούν σε κόμματα-κλάσματα με κοινό παρονομαστή.

Στα μαθηματικά η εύρεση του ελάχιστου κοινού πολλαπλάσιου δύο ή περισσότερων αριθμών είναι μια σχετικά απλή αριθμητική τεχνική, αλλά στην πολιτική, επειδή δεν πρόκειται για αριθμούς αλλά για θέσεις και προτάσεις που αφορούν στην κοινωνία, η διαδικασία είναι σύνθετη και η σύμπραξη άλλων παραγόντων, όπως ας πούμε ραδιοτηλεοπτικών μέσων, είναι απολύτως αναγκαία.

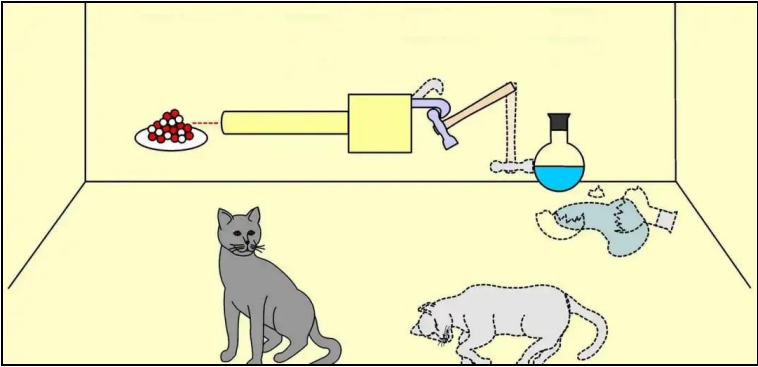
Μια διαδικασία εύρεσης του ελάχιστου κοινού πολιτικού πολλαπλάσιου τριών κομμάτων για την άθροιση τους σε έναν κυβερνητικό σχηματισμό είδαμε αμέσως μετά τις τελευταίες εκλογές και έκτοτε παρακολουθούμε καθημερινά τη διαρκή προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ να παραμείνουν κόμματα ομώνυμα με τη ΝΔ ώστε να διατηρηθεί η κυβερνητική εξουσία, έστω και αν χρειάζεται ένας διαρκής επαναπροσδιορισμός του κοινού τους παρονομαστή. Τέτοια αθροίσματα είναι θεμιτά και ενίοτε αποτελεσματικά στην άσκηση της πολιτικής.

Υπάρχουν, όμως, και πολιτικές διαδικασίες αναζήτησης ενός ελάχιστου κοινού πολιτικού πολλαπλάσιου μεταξύ κομμάτων, οι οποίες οδηγούν απροκάλυπτα στην υπονόμηση της δημοκρατίας και μια τέτοια διαδικασία είναι η εμφανής αναζήτηση από τη ΝΔ του κοινού πολιτικού παρονομαστή της με τη Χρυσή Αυγή. Ο εκπρόσωπος της ΝΔ σε καθημερινές επιθέσεις του εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ διαλαλεί το πολιτικό κοινό πολλαπλάσιο θέσεων του κόμματος του με θέσεις της Χ.Α., αποβλέποντας προφανώς σε ένα μελλοντικό άθροισμα των κλασμάτων τους υπέρ του κόμματος του. Τα εθνικιστικά παραληρήματα, οι ρατσιστικές απόψεις, τα μισαλλόδοξα

κηρύγματα, οι απλουστευτικές αναγωγές, ο άκρατος αντικομμουνισμός, και άλλα συναφή, τα οποία χαρακτηρίζουν κάθε πια επίθεση της ΝΔ στο ΣΥΡΙΖΑ δηλώνουν, με διάφορες διατυπώσεις, ότι η ΝΔ συμεριζεται μεγάλο μέρος των θέσεων της Χ.Α.

Διαφωνεί, βέβαια, με τις πρακτικές υλοποίησης τους, χωρίς όμως και να αντιδρά έμπρακτα απέναντι σε φασιστικές εκδηλώσεις της Χ.Α. στους δρόμους, στις λαϊκές αγορές, στα σχολεία, στο διαδίκτυο μέχρι και στα φωνήεντα της γραμματικής. Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι θέσεις της ΝΔ, όπως εκφράζονται σε δηλώσεις πολιτικών στελεχών της εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ, πρέπει να ενταχθούν στα συμπτώματα της ανόδου του νεο-φασισμού στη χώρα μας και από την οπτική αυτή να αντιμετωπιστούν και οι θέσεις αυτές και το κόμμα τους.

(9/12/2012)

Η γάτα του Σρέντιγκερ και η γάτα του Βενιζέλου

Φανταστείτε ένα κουτί χωρίς ανοίγματα μέσα στο οποίο βρίσκεται μια γάτα. Υπάρχει ένας εξωτερικός μηχανισμός που παράγει ένα σωματίδιο, το οποίο προσκρούει σε ένα ημιδιαφανές κάτοπτρο. Εκεί, έχει πενήντα τοις εκατό πιθανότητα να διαπεράσει το κάτοπτρο και άλλη τόση πιθανότητα να ανακλαστεί. Αν το διαπεράσει, ενεργοποιεί έναν άλλο μηχανισμό στο εσωτερικό του κουτιού, ο οποίος σπάει μια φιάλη από την οποία απελευθερώνεται ένα δηλητήριο που σκοτώνει τη γάτα. Επειδή δεν ξέρουμε με βεβαιότητα πώς θα συμπεριφερθεί το σωματίδιο ή καλύτερα επειδή ξέρουμε πως υπάρχει ταυτόχρονα σε δυο επάλληλες καταστάσεις, δεν ξέρουμε και τη μοίρα της γάτας. Μέχρι να ανοίξουμε το κουτί για να δούμε τι κάνει η γάτα έχουμε μια «υπέρθωση δύο καταστάσεων».

Έχουμε, δηλαδή, στην ουσία δύο σύμπαντα, ένα σύμπαν με τη γάτα ζωντανή και ένα με τη γάτα νεκρή. Προτού ανοίξουμε το κουτί και παρατηρήσουμε το αποτέλεσμα του πειράματος δεν μπορούμε να ξέρουμε τι συμβαίνει με τη γάτα. Άρα για μας η γάτα δεν είναι ούτε ζωντανή ούτε νεκρή, αφού τίποτε δε συμβαίνει αν δεν το παρατηρήσουμε σε μια συγκεκριμένη θέση, άρα αφού ανοίξουμε το κουτί.

Αυτό είναι με δυο λόγια ένα από τα πιο διάσημα νοητικά πειράματα, το οποίο έχει μείνει στην ιστορία της φυσικής ως "η γάτα του Σρέντιγκερ". Διατυπώθηκε από τον Έρβιν Σρέντιγκερ, έναν από τους θεμελιωτές της κβαντικής φυσικής στη δεκαετία του 1930, για να δείξει μια από τις

Θεμελιώδεις διαφορές των κανόνων της κβαντικής φυσικής από τους κανόνες της κλασικής φυσικής του «πραγματικού» κόσμου.

Πολύ σχηματικά, θέλησε να τονίσει ότι κατά την κβαντική θεωρία τα σωματίδια δεν έχουν συγκεκριμένες ιδιότητες μέχρις ότου αυτές μετρηθούν από ένα όργανο μέτρησης. Ουσιαστικά, δηλαδή, μέχρι την στιγμή της μέτρησής του ένα σωματίδιο μπορεί να υφίσταται σε πολλά σημεία ταυτόχρονα. Μετά μια μέτρηση, όμως, το σωματίδιο αποκτά υπόσταση στη θέση στην οποία ανακαλύφθηκε, καταστρέφοντας την «υπέρθωση», δηλαδή την κατάσταση του να βρίσκεται σε διάφορα μέρη ταυτόχρονα και αναγκάζεται να καταλάβει μια συγκεκριμένη θέση ή καλύτερα να μας αποκαλύψει, όχι τις πιθανές, αλλά τις πραγματικές τιμές της θέσης και της κινητικής του κατάστασης. Αυτά για τα σωματίδια υπό τους όρους της κβαντικής φυσικής.

Το ΠΑΣΟΚ «είναι η γάτα που είναι εφτάψυχη, που πιάνει ποντίκια και που θα καθοδηγήσει τις εξελίξεις» διαβεβαίωσε τους συνέδρους της νεολαίας του ο Ευάγγελος Βενιζέλος στο πρόσφατο συνέδριο της. Μια γάτα, η οποία σύμφωνα με τους κανόνες της κβαντικής φυσικής και τις πολιτικές πρακτικές του κ. Βενιζέλου, μπορεί να βρίσκεται σε πολλές καταστάσεις και σε πολλά μέρη ταυτόχρονα, μέχρις ότου προσδιοριστεί μέσα από μια μέτρηση η κατάσταση και η θέση στην οποία βρίσκεται.

Η γάτα ΠΑΣΟΚ, όπως η γάτα του Σρέντιγκερ, μπορεί να βρίσκεται ταυτόχρονα σε δύο καταστάσεις. Να ζει και συγχρόνως να μη ζει. Αφού στην υπέρθεση των

καταστάσεων στην οποία βρίσκεται μονίμως, στη μια σώζοντας τη χώρα και στην άλλη μη σώζοντας τη χώρα μπορεί η γάτα ΠΑΣΟΚ να είναι την ίδια στιγμή ζωντανή και νεκρή. Σε κάθε περίπτωση, η επιβίωση της γάτας ΠΑΣΟΚ, ανεξάρτητα από τον αριθμό των ψυχών της, απαιτεί να υπάρχουν δύο παράλληλα σύμπαντα. Ένα σύμπαν στο οποίο η φιάλη με το δηλητήριο δεν θα έσπαγε και ένα σύμπαν όπου η φιάλη θα έσπαγε και το δηλητήριο θα σκότωνε τη γάτα. Το ένα μπορεί είναι το σύμπαν που συντηρεί η συγκυβέρνηση και το άλλο το σύμπαν που θα δημιουργήσουν οι εκλογές.

Το ερώτημα της επιλογής του σύμπαντος που θα εξασφαλίσει την επιβίωση της γάτας - δυστυχώς για τον κ. Βενιζέλο - δεν έχει απάντηση πριν την παρατήρηση του συμβάντος και το αποτέλεσμα πρέπει βέβαια να μετρηθεί ώστε να προσδιοριστεί η κατάσταση της γάτας. Σύμφωνα τουλάχιστον με την κβαντική θεωρία. Όσο για την πολιτική πραγματικότητα το μέλλον φαίνεται μάλλον να είναι αβέβαιο για τα πολιτικά αιλουροειδή, ιδίως τα οικιακά όπως είναι οι γάτες.

(5/3/2013)

Πρόβα αντιπολίτευσης από Σαμαρά

Σχεδόν αποκλειστικά στον Τσίπρα αφιέρωσε την ομιλία του ο πρωθυπουργός, που κατέθεσε μάλιστα και «πρόταση μομφής» στον ΣΥΡΙΖΑ! **Α.Λ. Τσίπρας:** Την πρόταση μομφής την κατέθεσε η κοινωνία, όχι ο ΣΥΡΙΖΑ. Χαρίζετε λεφτά στο μεγάλο κεφάλαιο, υπερφορολογείτε τους πολίτες. Εκλογές η μόνη λύση. **Ανοικτοί**

εκβιασμοί Βενιζέλου προς Ν.Δ. για τα υποβόδια **Τραυματισμένη η κυβέρνηση** στην ψηφοφορία, υπερηγήθηκε την πρόταση μομφής η Θ. Τάκης και διαγράφτηκε από το ΠΑΣΟΚ **Χωρίς «λευκή επιταγή»** στην κυβέρνηση από αρκετούς βουλευτές του ΠΑΣΟΚ

ΣΕΛ. 4, 5

Οργή λαού έξω από τη Βουλή: **Φύγετε!**

ΣΕΛ. 12-13

9 ΣΕΛΙΔΕΣ Ολόκληρη η ομιλία Τσίπρα, αποσπάσματα από τις ομιλίες βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ καθώς και ρεπορτάζ από τη συνεδρίαση της Βουλής

ΣΕΛ. 6, 9, 10-18

ΤΡΟΙΚΑ - ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Περικοπές ενός δις. στις συντάξεις

Την ώρα που οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι δεν κοιράζονται να βελτιστοποιούν ότι «δεν θα κοπούν μισθοί και συντάξεις», η τρόικα και ο υπουργός Οικονομικών συνήγαγαν για περικοπές ταξιδεύσαντες ενός δις, στο ασφαλιστικό για να καλυφθεί μέρος του δημοσιονομικού κενού το 2014 **Πείραξη** τις 2.000 απολύσεις και φτώχεια... **Συνάρματα** θα μπει ο προϋπολογισμός του 2014, καθώς η τρόικα ο' αυτή τη φάση θα αρκείται στα προσαρμοσμένα της όδοι του ενός δις, και αφήνει την οριστικοποίηση του δημοσιονομικού κενού για τον Δεκέμβριο, όταν ο προϋπολογισμός θα έχει ήδη καταταχθεί στη Βουλή.

ΣΕΛ. 3

ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΛΕΥΚ

Λύσεις εκτός Μνημονίων για την Ανάπτυξη

Για δύο ημέρες, ανταγωνισμένα και ερευνητές επί όλο τον κόσμο παρουσίασαν προτάσεις και μοντέλα ανάπτυξης, για την Ελλάδα και την Ευρώπη, που κατέγραψαν τον μίσθο του «νεοφιλελευθέρου μονοδράσιμου» αναδεικνύοντας τρόπους αντιμετώπισης της ανεργίας και αποκαρτοποίησης της παγκόσμιας καταστροφής της κοινωνίας

ΣΕΛ. 20-21

Η αρχή της έκρηξης

Στην κλασσική λογική, αλλά και σε μερικά άλλα λογικά συστήματα, ισχύει μια αρχή, η οποία έχει αποκληθεί «αρχή της έκρηξης». Η αρχή αυτή βεβαιώνει ότι από μια αντίφαση μπορεί να εξαχθεί το οποιοδήποτε συμπέρασμα. Με άλλα λόγια, αν δεχτούμε ότι ισχύει ταυτόχρονα και το A και το αντίθετο του A , τότε μπορούμε από μια οποιαδήποτε αντιφατική υπόθεση να εξαγάγουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα. Δηλαδή, ξεκινώντας από μια αντίφαση μπορούμε τότε να ισχυριστούμε ότι όλα αληθινά ή εφικτά.

Μια Λογική, επομένως η οποία αποδέχεται την «αρχή της έκρηξης» είναι απολύτως υποκειμενική και ασυνεπής και παράγει εκείνους τους συλλογισμούς που στην καθημερινή έκφραση αποκαλούνται «σοφιστείες». Όπως αφηγείται μια ιστορία, ο γνωστός φιλόσοφος και θεωρητικός της λογικής Μπέρναντ Ράσελ αναλύοντας σε ένα φιλικό γεύμα την «αρχή της έκρηξης» και τις συνέπειες της αποδοχής της στη λογική σκέψη προκλήθηκε από έναν συνδαιτυμόνα να του αποδείξει αν ότι δεχτεί ότι $2 = 3$ τότε αυτός είναι ο Πάπας! Αφού σκέφτηκε για λίγο ο Ράσελ, διατύπωσε τον ακόλουθο συλλογισμό: Αν δεχτούμε ότι $2=3$ και αφαιρέσουμε και από τα δύο μέλη αυτής της αντιφατικής ισότητας το 1 συμπεραίνουμε ότι $1 = 2$. Εγώ λοιπόν και ο Πάπας είμαστε δύο άτομα. Αλλά σύμφωνα με την ισότητα $2=1$ είμαι και ένα άτομο. Άρα εγώ και ο Πάπας είμαστε ένα άτομο!

Φανταστείτε να δεχόμαστε στα μαθηματικά ότι ένας αριθμός είναι και δεν μεγαλύτερος από έναν άλλο αριθμό ή στη φυσική ότι ένα υλικό αντικείμενο έχει και δεν έχει βάρος ή στη χημεία ότι μια χημική ένωση είναι και δεν είναι οξύ και ούτω καθ' εξής για κάθε όψη της εξακριβωμένης και τεκμηριωμένης γνώσης. Τότε θα μπορούσαμε με βάση οποιαδήποτε υπόθεση να «αποδείξουμε» το οποιαδήποτε συμπέρασμα. Μια τέτοια λογική καταστρέφει κάθε λογικό συλλογισμό, αφού αρνείται την υπαγωγή του σε μια συνεπή αποδεικτική διαδικασία, η οποία απαιτεί την εξαγωγή συμπερασμάτων με βάση συνεπείς μεταξύ τους παραδοχές. Γι' αυτό και μια τέτοια λογική αποκαλείται από τους υποστηρικτές του κλασσικού ορθολογισμού «εκρηκτική», με άλλα λόγια καταστροφική, αφού κάθε ισχυρισμός στη λογική αυτή, αλλά και κάθε αντίθετος του ισχυρισμός μπορούν να θεωρούνται και να «αποδεικνύονται» αληθείς.

Η «αρχή της έκρηξης» και οι καταστροφικές για την πολιτική σκέψη συνέπειες της χαρακτηρίζουν τη «λογική» των πρωθυπουργικών επιχειρημάτων, όπως εκτέθηκαν πρόσφατα σε μια τηλεοπτική συνέντευξη του, αλλά κυρίως στην πρόσφατη ομιλία του στη Βουλή. Η ανεργία έχει ξεπεράσει κάθε όριο στην ιστορία της χώρας και η μετανάστευση των νέων προσομοιάζει εκείνη της δεκαετίας του '60, τα εισοδήματα της πλειονότητας των μισθωτών και των συνταξιούχων αντιστοιχούν στα όρια της επιβίωσης τους, αλλά το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας είναι θετικό, η ύφεση της οικονομίας καταγράφεται με αρνητικούς αριθμούς και οι προβλέψεις ανάκαμψης είναι απολύτως αυθαίρετες, το χρέος της χώρας έχει εκτοξευτεί πέρα από

κάθε διαχειρίσιμο όριο, παρά ταύτα, όμως, όλες οι κυβερνητικές επιλογές είναι απολύτως επιτυχημένες όπως υποστήριξε ο πρωθυπουργός. Αν δεχτούμε, βέβαια, ότι ισχύουν και δεν ισχύουν ταυτόχρονα τα κριτήρια επιτυχίας ενός κυβερνητικού προγράμματος.

Όλες οι αντιφατικές παραδοχές και τα παράδοξα συμπεράσματα του πρωθυπουργικού λόγου συσκοτίζονται από μια ποικιλία λεκτικών εκφράσεων διανθισμένων με φραστικές κραυγές, τις οποίες βέβαια μεταφράζουν, εξωραϊζουν και «ορθολογικοποιούν» τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα με σχόλια, διευκρινήσεις και «καλόπιστες» κριτικές παρατηρήσεις. Παρά τον αγώνα τους, όμως, η πρωθυπουργική λογική βασισμένη στην «αρχή της έκρηξης» είναι καταστροφική και γιατί εισάγει τον παραλογισμό ως συστατικό στοιχείο της πολιτικής σκέψης και γιατί πέρα από την ορθολογική σκέψη καταστρέφει τη χώρα.

(15/11/2013)

Ο κανόνας και η εξαίρεση

“Η εξαίρεση επιβεβαιώνει τον κανόνα” είναι μια από τις πολλές συνηθισμένες φράσεις που χρησιμοποιούνται στον καθημερινό μας λόγο, συνήθως ως ένα φραστικό τέχνασμα χωρίς σημαντικές επιπτώσεις, πέρα από την παραβίαση μιας λογικής αρχής. Η φράση προέρχεται από μια λατινική ρήση, η οποία σε μετάφραση δηλώνει ότι «η εξαίρεση επιβεβαιώνει τον κανόνα για τις περιπτώσεις εκτός εξαίρεσης» που φέρεται να είχε προταθεί ως νομική αρχή από τον Κικέρωνα.

Μια πινακίδα, ας πούμε, που απαγορεύει το παρκάρισμα σε ένα δρόμο τις εργάσιμες μέρες και ώρες από 08:00 ως 13:00 (εξαίρεση) αποδεικνύει ότι το παρκάρισμα επιτρέπεται τις υπόλοιπες ώρες (κανόνας). Η φράση στην ορθή εκδοχή της αποτελεί ουσιαστικά μια διαφορετική διατύπωση της λογικής αρχής του αποκλειόμενου τρίτου, σύμφωνα με την οποία ανάμεσα σε δυο αντιφατικές δηλώσεις δεν υπάρχει τρίτη επιλογή. Ανάμεσα στις δηλώσεις «απαγορεύεται ή επιτρέπεται το παρκάρισμα σ’ αυτό το δρόμο τις ώρες 08:00 ως 13:00» δεν υπάρχει τρίτη εκδοχή η οποία να επιτρέπει και να απαγορεύει ταυτόχρονα το παρκάρισμα.

Η ύπαρξη μιας εξαίρεσης από έναν κανόνα δεν υπονομεύει τον κανόνα, αλλά αντίθετα τον ενισχύει, γιατί αυτό που επιβεβαιώνεται από μια εξαίρεση είναι το γεγονός ότι αναγνωρίζοντας την ύπαρξη της εξαίρεσης αναγνωρίζουμε ουσιαστικά τον κανόνα.

Σε κάθε περίπτωση, κανόνας και εξαίρεση είναι αλληλένδετα, αλλά στις μέρες μας η πολιτική πραγματικότητα διαμορφώνεται συχνά από αποφάσεις, πράξεις και συμπεριφορές των κυβερνητικών παραγόντων και των υποστηρικτικών μέσων ενημέρωσης, οι οποίες συγχέουν εσκεμμένα τον κανόνα με την εξαίρεση του ή προτάσσουν την εξαίρεση σε βάρος του κανόνα. Με τις πρακτικές αυτές συσκοτίζεται το γεγονός, ότι κανόνας χωρίς εξαίρεση μπορεί να υπάρξει, αλλά εξαίρεση χωρίς τον κανόνα όχι.

Οι περιπτώσεις, μάλιστα, στις οποίες μια πολιτική απόφαση ή μια πολιτική συμπεριφορά χαρακτηρίζεται ως εξαίρεση χωρίς, βέβαια, να υπάρχει ένας αντίστοιχος κανόνας είναι πολλές. Για παράδειγμα, η φορολογική ασυλία των ισχυρών, η οποία στις περιπτώσεις που αποκαλύπτεται και προκαλεί ανάγεται σε εξαίρεση ενός κανόνα, τόσο ασαφούς ώστε να είναι ουσιαστικά ανύπαρκτος ή η ανεξέλεκτη πιστωτική συμπεριφορά των υψηλόβαθμων τραπεζικών στελεχών, η οποία στις περιπτώσεις που δημοσιοποιείται προβάλλεται ως εξαίρεση κάποιων αδιευκρίνιστων τραπεζικών ή νομικών κανόνων.

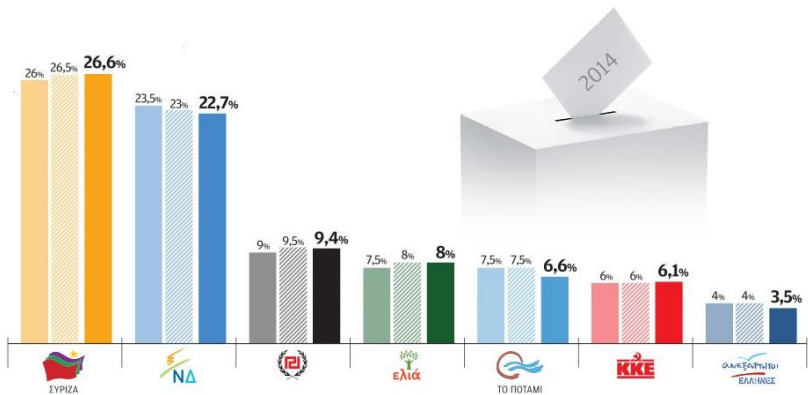
Όπως είναι πολλές οι περιπτώσεις στον κυβερνητικό λόγο, στις οποίες επιλέγεται μια εξαίρεση και χρησιμοποιείται ως επιχείρημα, με στόχο να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι η εξαίρεση αυτή αποτελεί τον κανόνα. Οι συστηματικές επιθέσεις των κυβερνητικών επιτελών προπαγάνδας εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ, οι οποίες οργανώνονται – εκτός των άλλων τεχνασμάτων – στη βάση της επιλογής και

παρακάραξης εξαιρέσεων που προβαλλονται ως κανόνες εντάσσονται σε μια τέτοια πρακτική.

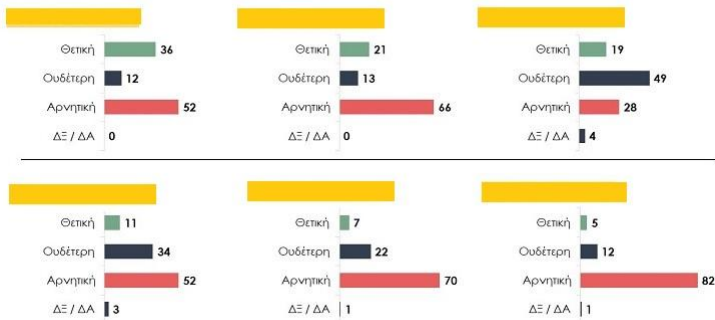
Η φράση «η εξαίρεση επιβεβαιώνει τον κανόνα για τις περιπτώσεις που δεν αποτελούν εξαίρεση», όταν διατυπώνεται σ' αυτή την ολοκληρωμένη μορφή της είναι μια από τις εκφράσεις της βασικής λογικής αρχής του αποκλειόμενου τρίτου και δηλώνει ότι ένας κανόνας ισχύει για όλες τις περιπτώσεις, εκτός από μερικές και συγκεκριμένες που εξαιρούνται.

Η μισή, όμως, φράση: «η εξαίρεση επιβεβαιώνει τον κανόνα» δηλώνει ότι μπορεί μια εξαίρεση να υποκαταστήσει έναν κανόνα, όπως συμβαίνει με τα κάθε λογής «κατ' εξαίρεση» φορολογικά χαράτσια των τελευταίων χρόνων. Το υπόλοιπο της φράσης, με το οποίο βεβαιώνεται ότι ο κανόνας ισχύει εκτός των εξαιρέσεων του, είναι μεν αναγκαίο σύμφωνα με τη λογική νομοτέλεια, αλλά μπορεί να διαγράφεται υπακούοντας στις απαιτήσεις της πολιτικής ιδιοτέλειας των κυβερνώντων.

(6/2/2014)

66 Τι γνώμη έχετε για κάθε έναν από τους παρακάτω πολιτικούς αρχηγούς:

Η αριθμοποίηση της πολιτικής

Όσο πλησιάζουν οι ημέρες των εκλογών, οι δημοσκοπήσεις πληθαίνουν και τα «ευρήματα» τους, όπως παρουσιάζονται κάποια τηλεοπτικά κανάλια και εφημερίδες, επιχειρούν μια πλήρη αντιστροφή της σχέσης που εκ των πραγμάτων έχει κάθε δημοσκόπηση με την πολιτική πραγματικότητα.

Αντί οι δημοσκοπήσεις να αποτυπώνουν με όποια μέθοδο επιλέγουν και με όποιες τεχνικές χρησιμοποιούν, μια διαμορφωμένη ή υπό διαμόρφωση πολιτική πραγματικότητα διεκδικούν να διαμορφώσουν μια επιθυμητή στους εντολοδόχους τους πολιτική πραγματικότητα, η οποία όμως δεν θα έχει ουσιώδη πολιτικά χαρακτηριστικά. Με στόχο, όχι μόνο να εμποδίσουν το ΣΥΡΙΖΑ να έρθει πρώτο κόμμα στις επερχόμενες εκλογές, αλλά όταν σχηματίσει κυβέρνηση μετά τις προσεχείς εθνικές εκλογές να διαμορφωθούν τέτοιοι όροι, οι οποίοι θα εμποδίζουν την εφαρμογή του προγράμματος του.

Οι αλληπάλληλες δημοσκοπήσεις σήμερα και η ανάδειξη τους σε πολιτικά γεγονότα, τα οποία προαναγγέλλονται, σχολιάζονται και ανακυκλώνονται μεταξύ των ΜΜΕ, υποβάλλουν και επιδιώκουν να επιβάλλουν μια πλήρη αποπολιτικοποίηση της πολιτικής και αυτό είναι πολύ πιο σημαντικό ζήτημα από τις παραβιάσεις των κανόνων και τις μεθοδεύσεις της διεξαγωγής τους.

Γιατί παραβιάσεις των κανόνων γίνονται, εξαιτίας των οποίων τα δείγματα των δημοσκοπήσεων δεν είναι αντιπροσωπευτικά, άρα και τα «ευρήματα» τους δεν είναι αξιόπιστα, και τις παραβιάσεις αυτές ομολογούν εμμέσως οι εταιρείες δημοσκοπήσης, αν και με ψιλά γράμματα στη λεγόμενη «ταυτότητα της έρευνας», όταν για παράδειγμα δηλώνουν ότι μόνο το 15% του δείγματος τους είναι άνεργοι, ενώ η καταγραμμένη ανεργία είναι διπλάσια. Όπως γίνονται και μεθοδεύσεις στον τρόπο που διατυπώνονται οι ερωτήσεις σε μια διχοτομική λογική ναι-όχι, συμφωνώ-διαφωνώ, ώστε να εκμαιεύονται οι επιθυμητές απαντήσεις ή στα θέματα που επιλέγονται κατά περίπτωση ως σημαντικά με μόνιμο θέμα ερώτησης την επιθυμία παραμονής της χώρας στην ευρωζώνη ή την προτίμηση της πολιτικής σταθερότητας έναντι των εκλογών θεωρώντας ότι η μια επιλογή αποκλείει την άλλη.

Η αποπολιτικοποίηση της πολιτικής, όμως, η οποία επιδιώκεται μέσα από την κυριαρχία των δημοσκοπήσεων στην πολιτική ζωή έχει πολύ πιο σημαντικές επιπτώσεις από τις εφήμερες κομματικές επιδιώξεις των κρατούντων, γιατί διαμορφώνει σταδιακά μια κοινωνική ιδεολογία και μια πολιτική οπτική, οι οποίες βασίζονται στην παραδοχή ότι κάθε άποψη, πρόταση ή πρόβλημα που δεν αποτυπώνεται ποσοτικά και δεν εκφράζεται με αριθμούς δεν έχει καμία εγκυρότητα και καμία αξιοπιστία, καμία αντικειμενική ύπαρξη και εντέλει καμία αξία αναφοράς. Επομένως, όλα τα ερωτήματα για τις πολιτικές επιλογές και τα κοινωνικά προβλήματα είναι βάσιμα και έχουν νόημα μόνο όταν διατυπώνονται με τρόπους οι οποίοι επιδέχονται απαντήσεις που μπορούν να μεταφραστούν σε αριθμούς

και αντίστροφα μόνον ότι εκφράζεται με αριθμούς είναι έγκυρο, αντικειμενικό και πραγματικό.

Αυτή η «λογική» των δημοσκοπήσεων είναι συμπληρωματική μιας αντίστοιχης αριθμοποίησης της πολιτικής η οποία έχει επιβληθεί τα τελευταία χρόνια μέσα από τη διαχείριση της κρίσης κατά τις επιταγές των μνημονίων. Μέσα από την πολιτική αυτή αναδείχθηκαν οι αριθμοί και οι κάθε λογής αριθμητικοί δείκτες σε βασικό μέσο διατύπωσης και αποτίμησης της σημαντικότητας κάθε οικονομικού και κοινωνικού προβλήματος, αλλά και σε κύριο κριτήριο της λύσης του. Οι αριθμητικοί δείκτες για την οικονομία, διατυπωμένοι επιλεκτικά όπως οι ερωτήσεις των δημοσκοπήσεων, αποτυπώνουν την πορεία της κρίσης και παράλληλα μας πείθουν ότι επίκειται η έξοδος από την κρίση, ανεξάρτητα από τα περι του αντιθέτου βιώματα της καθημερινότητας μας. Μέσα από την πολύπλευρη αυτή επιχείρηση αποπολιτικοποίησης της πολιτικής επιβάλλεται μια διαμορφωμένη από τους αριθμούς εικόνα της πραγματικότητας ως η πραγματικότητα, στην οποία επιτρέπονται μόνο ορισμένου τύπου επιλογές, κατά κανόνα διχοτομικές, επιβάλλονται μόνο ορισμένης πολιτικής λογικής δράσεις, διαμορφώνεται μια ορισμένη πολιτική και κοινωνική «κανονικότητα» και προβάλλεται μια ιδεολογία που θέλει να είναι κατανοητός μόνο εκείνος ο κόσμος που ποσοτικοποιείται και εκφράζεται αριθμητικά.

Το πρόβλημα, επομένως, σήμερα δεν είναι οι πολιτικές ιδιοτέλειες των δημοσκοπούντων ή η αντικειμενική ή μη αποτύπωση της πολιτικής πραγματικότητας μέσα από την τεχνολογία των δημοσκοπήσεων, αλλά η πολιτική και

κοινωνική ιδεολογία που διαμορφώνουν μέσα από την αριθμοποίηση της πολιτικής, η οποία μακροπρόθεσμα ορθώνει φράγματα επικοινωνίας της αριστεράς με τους πολίτες.

(13/5/2014)

Ο νόμος του Λίτλγουντ

Όλοι μπορούμε να περιμένουμε ότι θα γίνουμε μέτοχοι ή μάρτυρες τουλάχιστον ενός «θαύματος» κάθε μήνα ή για την ακρίβεια κάθε τριάντα πέντε μέρες.

Αυτό ισχυρίστηκε και τεκμηρίωσε με λογικο-μαθηματικά επιχειρήματα ο Τζων Λίτλγουντ, καθηγητής του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ, πριν αρκετά χρόνια, προσπαθώντας να απομυθοποιήσει – μεταξύ άλλων - τα υποτιθέμενα υπερφυσικά φαινόμενα. Ο ισχυρισμός αυτός, που καταγράφεται στη μαθηματική φιλολογία ως «νόμος του Λίτλγουντ», βασίζεται κυρίως στον «Νόμο των πραγματικά μεγάλων αριθμών», μια παραδοχή της στατιστικής, σύμφωνα με την οποία όταν το μέγεθος ενός δείγματος είναι αρκετά μεγάλο, τότε ένα εξαιρετικά απίθανο ενδεχόμενο είναι πιθανόν να συμβεί.

Στην επιχειρηματολογία του Λίτλγουντ, ως «θαύμα» ορίζεται ένα εξαιρετικό "γεγονός", ξεχωριστής σημασίας γι' αυτόν που το βιώνει ή το παρατηρεί, το οποίο μπορεί να συμβεί με συχνότητα μία στο ένα εκατομμύριο. «Θαύμα», δηλαδή, μπορεί να θεωρηθεί κάθε στατιστικά απίθανο γεγονός. Αν υποθέσουμε πως κάθε άνθρωπος παραμένει ζύπνιος τουλάχιστον οκτώ ώρες κάθε μέρα, τότε κάθε δευτερόλεπτο βιώνει ένα "γεγονός", το οποίο μπορεί να είναι είτε σημαντικό είτε όχι, όπως για παράδειγμα να δει έναν γνωστό του στο δρόμο ή μια εικόνα στην τηλεόραση ή το πρωτοσέλιδο της ΑΥΓΗΣ.

Με τις παραδοχές αυτές δεδομένες και απλούς πολλαπλασιασμούς αριθμών, ένας άνθρωπος μέσα σε μια μέρα θα έχει βιώσει ή θα έχει γίνει μάρτυρας τριάντα χιλιάδων και μέσα σε 35 μέρες ενός εκατομμυρίου γεγονότων, σημαντικών ή ασήμαντων. Επειδή, όμως, υποτέθηκε ότι ένα θαύμα μπορεί να συμβεί με συχνότητα μία φορά στο ένα εκατομμύριο, τότε κάθε άνθρωπος αναμένεται να έχει βιώσει ή να έχει παρατηρήσει τουλάχιστον ένα «απίθανο» με τους κανόνες της στατιστικής γεγονός, δηλαδή ένα θαύμα, μέσα σε ένα χρονικό διάστημα τριάντα πέντε συνεχόμενων ημερών. Παραβλέποντας βέβαια τα 999.999 γεγονότα τα οποία συνέβησαν στο ίδιο χρονικό διάστημα. Άρα, υποστηρίζει ο Λίτλγουντ, γεγονότα τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως «θαύματα» και τα οποία αποτελούν απλά συμπτώσεις ή συγκυρίες μπορούν τελικά να εμφανιστούν σχετικά συχνά και εδώ βασίζεται η πίστη όλων των παιχτών των τυχερών παιχνιδιών ότι παίζοντας συνέχεια κάποτε θα κερδίσουν.

Ο «νόμος του Λίτλγουντ», ο οποίος όπως και άλλοι λογικοί και μαθηματικοί συλλογισμοί παρόμοιου τύπου αποτελεί αντικείμενο νοητικών παιχνιδιών βασισμένων σε αληθοφανείς, αλλά αυθαίρετες, παραδοχές, οι οποίες οδηγούν σε φαινομενικά ορθά συμπεράσματα, φαίνεται ότι αποτελεί πλέον την καθοδηγητική γραμμή της κυβερνητικής πολιτικής. Ξεφυλλίζοντας το ημερολόγιο, αναμένεται μέρα με τη μέρα ένα «θαύμα», το οποίο θα επικυρώσει τις κυβερνητικές επιλογές και θα διασώσει πολιτικά τους εμπνευστές τους. Άλλωστε, όπως μας διαβεβαίωσε σε δημόσια ομιλία του ένας γνωστός, μεταξύ άλλων, και για την αριστερή πολιτική οπτική του

καθηγητής πανεπιστημίου «αν δεν μπορεί να γίνει θαύμα στην πολιτική, που μπορεί να γίνει;».

Σύμφωνα με την ετυμολογία της, η λέξη "θαύμα", προέρχεται από τη λέξη "θαυμάσιο" και θαυμάσιο είναι αυτό το οποίο προκαλεί θαυμασμό και κατάπληξη, ένα γεγονός έκτακτο και με κανόνες που δεν μπορεί να έχουν γενική εφαρμογή, ένα γεγονός "ανεξήγητο", με τα καθιερωμένα ορθολογικά και επιστημονικά αποδεκτά κριτήρια. Όλες οι μεταφυσικές πεποιθήσεις, έχουν ως κοινό γνώρισμα την πίστη σε «θαύματα», των οποίων οι ερμηνείες ποικίλλουν ανάλογα με το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διατυπώνονται. Φαίνεται ότι αυτή η οπτική των πραγμάτων εισάγεται πλέον και στην πολιτική δια των Σαμαρά-Βενιζέλου, οπότε, όπως οι ίδιοι ελπίζουν, όλα τα «θαύματα» είναι πιθανά, αφού έστω και ανεξήγητα, μπορεί να αποβούν σωτήρια για το βίο της κυβέρνησης τους, έστω και με μηνιαίες παρατάσεις ή για την ακρίβεια παρατάσεις τριάντα πέντε ημερών.

Από την οπτική της αριστεράς και άρα από θέσεις ιδεολογικής και πολιτικής αντίθεσης με μεταφυσικές απόψεις και πολιτικά θαύματα διεκδικούμε να αποθαυματοποιούμε, ή αλλιώς να προσγειώνουμε στην πραγματικότητα τις ψευδαισθήσεις αναμενόμενων θαυμάτων που καλλιεργεί η δεξιά συγκυβέρνηση. Και αυτό τουλάχιστον το κάνουμε καλά.

17/7/2014

ΤΑ ΝΕΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ
3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014
ΕΥΡΩ 1,30

www.tanea.gr

ΜΕ ΒΑΡΙΑ ΚΑΡΔΙΑ ΠΡΟΞΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΤΗΝ 40ή ΤΟΥ ΕΠΕΤΕΙΟ

Μαύρα γενέθλια

ΕΠΙΓΟΝΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΓΟΝΟΙ ΔΙΑΛΥΟΥΝ ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

Σε βαρή κόπια πραγματοποιείται απόψε η επίσημη εκδήλωση του ΠΑΣΟΚ για τα 40α γενέθλια του Κινήματος - μετά τις πρωτο-

φρονείς ασκήσεις κλαυθόδρον εναντίον του Βαγγέλη Βενιζέλου στην παρουσίαση της Έκθεσης για τον Ανδρέα, παρουσία του

Πύργου Παπαδόπουλου, ο οποίος απέφυγε κάθε σχόλιο για τα διαμαρτυρούμενα γεγονότα διδύμου του ΠΑΣΟΚ. ΣΕΛΙΔΕΣ 12-15

ΜΙΚΗΛΗΣ ΧΡΥΣΟΔΟΥΛΟΣ
Η 3η ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ ΩΣ ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΣΣΔ 15

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ
ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΠΕΘΑΝΕ. ΖΗΤΩ ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΣΔ 6

Αναγνωριστικά παζάρια με την τρόικα στο Παρίσι
Περισσότερα ΠΑΣΟΚ στο βόθος. Χρήστος Πρωτόπαπας και Κυριάκος Πιερρακόπουλος διακρίνονται στην κεφαλή του τραπέζιού. Στο ρόλο ερασιτέχνη φωτογράφου ο Έλληνας προεβρετής στην Πλατεία του Φιλιππίου Γ. ΣΤ. Πιερβελάκης. ΣΣΔΔΑ 10

ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΠΡΑΤΗΡΗΣΥΧΩΝ-ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ
Παιχνίδι ευθυνών για το λαθρεμπόριο
Ανεξιχνίαστος παραμένουν πολλές από τις ερωτήσεις για την καταστολή του λαθρεμπορίου, εκώ υπαγορεύεται υποχρέωση και προληπτικοί παζαροί ελεγχ-πομπή για τις ευθέως σχετικά με την εισαγωγή του συστήματος εισοδή-εξοχών. ΣΣΔΔΑ 17

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΠΙΟ ΒΙΑΗ ΕΝΑΙ Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΚΑΚΟΠΟΙΩΝ ΣΣΔ 2-4

ΓΕΝΝΑΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣ

«**Δ**εν κλυτονομείται, δεν τεταχύνεται... έλεγε ο Ανδρέας. Ορισμός γόνου, απόγονου και πάσης φύσεως επιγόνου πάντα να ξεκινάσουν έναν πόλεμο διάλυσης του ΠΑΣΟΚ. Αραγε έτσι είναι η δημοκρατική παράδοση του ένδοξου κόμματος να επιστρέφει στη δεκαετία του '90 με γραμμοκώδικες κομμάτια για τηρώνται περιθωριακών ομάδων.»

Έτσι χαρακτηριστικά δια ούσες Έκ εκ των προηγούμενων έχει πιστευτική πρόθεση για το πώς θα αποφευχθεί ο κατακερματισμός του προεδρευτικού κόμματος. Και αυτό επειδή είναι ανοικτούς λογαριασμούς με το χθες.

Η ενότητα της δημοκρατικής παράδοσης προσηύχεται να μπει στην άκρη -όχι ξενοπούν στα πρότερα που τους έφεραν- οι κλαυθόδρονη, αλλά και να γίνει στο περικόρησι η ηρωική. Για να μολύνουν τα στελέχη. Προήχθησαν διαλαδέναν γενναία διάλογο, τόσο για το παρελθόν όσο κυρίως για το αύριο -που δεν περιμένει.

ΤΑ ΝΕΑ

Το Όλο και τα Μέρη

Στα μαθηματικά, η διαφορά δύο συνόλων ατόμων ή αντικειμένων προκύπτει ως αποτέλεσμα μιας σύγκρισης, η οποία περιλαμβάνει κατά περίπτωση μια πράξη αφαίρεσης ή μια πράξη διαιρέσης, οπότε λέμε ότι το ένα πλήθος διαφέρει από ένα άλλο κατά ένα μέγεθος X ή ότι το ένα πλήθος είναι X φορές μεγαλύτερο ή μικρότερο από ένα άλλο. Απαραίτητη προϋπόθεση, όμως, για τη σύγκριση δύο συνόλων είναι τα μέλη τους να είναι «ομοειδή», να ανήκουν δηλαδή στην ίδια κατηγορία μεγεθών και «ομώνυμα», να είναι δηλαδή δυνατόν να μετρηθούν με μια κοινή μονάδα μέτρησης. Στη βάση αυτή δεν μπορούμε να συγκρίνουμε ανόμοια μεγέθη και άρα να μιλήσουμε για ομοιότητες και διαφορές, ισότητες και ανισότητες ανάμεσα σε μεγέθη ου δεν είναι «ομοειδή» και «ομώνυμα». Τα συμβάντα που εδώ και δύο σχεδόν χρόνια παρακολουθούμε ως δηλώσεις στελεχών ή πρωτοβουλίες ομάδων μελών του ΠΑΣΟΚ και τα οποία κορυφώθηκαν κατά τους πρόσφατους «εορτασμούς» των 40 χρόνων του κόμματος αυτού δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα «διαφορών» με λογικούς ή μαθηματικούς, αλλά κατά τα φαινόμενα ούτε και με πολιτικούς όρους. Άρα πως μπορούν να ονοματιστούν;

Στα μαθηματικά η κατάτμηση ενός συνόλου υλικών ή νοητών αντικειμένων σε υποσύνολα με βάση έναν κανόνα ή μια διαδικασία, ως αποτέλεσμα της οποίας τα υποσύνολα που προκύπτουν δεν έχουν κανένα κοινό στοιχείο μεταξύ τους και παράλληλα δεν υπάρχει κανένα στοιχείο του

αρχικού συνόλου που δεν εντάσσεται σε ένα από τα υποσύνολα αυτά, αποκαλείται «διαμέριση».

Στη βάση αυτή, τα στοιχεία καθενός από τα υποσύνολα στα οποία διαμερίζεται το σύνολο έχουν μεταξύ τους ένα κοινό χαρακτηριστικό, το οποίο αφενός τα χαρακτηρίζει ως μέλη του συγκεκριμένου υποσυνόλου αφετέρου τα διακρίνει από τα μέλη των άλλων υποσυνόλων. Αν διαμερίσουμε, δηλαδή, ένα σύνολο αντικειμένων με βάση το χρώμα τους κάθε υποσύνολο που θα σχηματιστεί θα έχει αντικείμενα ίδιου χρώματος και προφανώς διαφορετικού από τα μέλη των άλλων. Έτσι θα έχουμε το υποσύνολο των μπλε αντικειμένων, των κόκκινων, των πράσινων κ.ο.κ.

Η κατάτμηση του ΠΑΣΟΚ σε προσωποπαγείς ομάδες που άρχισε την επομένη των τελευταίων εκλογών (Λοβέρδου, Κατσέλη, Μόσιαλου), συνεχίστηκε με την κίνηση των 58 και την Ελιά και μάλλον ολοκληρώθηκε πρόσφατα με την αντιπαράθεση Βενιζέλου-Παπανδρέου αποτελεί μια διαμέριση με τη λογική των μαθηματικών;

Στα μαθηματικά, η διαμέριση ενός συνόλου σε μέρη παράγει ενδιαφέρουσες σχέσεις, οι οποίες αποτελούν αφετηρίες για τη διατύπωση ερωτημάτων, την επίλυση προβλημάτων, αλλά και την ανάπτυξη θεωρητικών προτάσεων. Σχέσεις μεταξύ των μερών, σχέσεις μεταξύ των μερών και του συνόλου και σχέσεις μεταξύ των στοιχείων με το σύνολο και το μέρος στο οποίο ανήκουν. Στην πολιτική η διαμέριση ενός κόμματος σε ομάδες παράγει κατ' αρχήν κλάσματα, δηλαδή κομμάτια, που αν δεν είναι ομόνυμα, όχι μόνο δεν αθροίζονται, αλλά ούτε καν'

συγκρίνονται. Ίσως αυτή είναι η περίπτωση του κάποτε «όλου» ΠΑΣΟΚ και των «μερών» του σήμερα.

(10/9/2014)

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΣΠΥΡΙΔΟΣ & ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ (1917-2009)

ΕΛΑΦΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ & ΨΥΧΑΡΗΣ

ΔΕΣΦΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ & ΚΑΡΑΦΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Οικονομία

Στο 175% του ΑΕΠ το δημόσιο χρέος της Ελλάδας το 2014 εκτιμά η Κομισιόν

Η γενικότερη ισχνή οικονομική ανάπτυξη περιόρισε την ανάκαμψη της αγοράς εργασίας σε αρκετά κράτη-μέλη, διαπιστώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε έκθεσή της για την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών στην Ευρωζώνη το 2014.

Η γενικότερη ισχνή οικονομική ανάπτυξη περιόρισε την ανάκαμψη της αγοράς εργασίας σε αρκετά κράτη-μέλη, διαπιστώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε έκθεσή της για την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών στην Ευρωζώνη το 2014.

Στο ειδικό κεφάλαιο για την Ελλάδα η Επιτροπή επισημαίνει ότι η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική εισήχθη με νόμο το 2010 προκειμένου να αντανακλάται καλύτερα η δημοσιονομική πολιτική της χώρας συνολικά. Η σχετική νομοθεσία υποχρεώνει την κυβέρνηση να εγκρίνει έως τις 30 Απριλίου κάθε χρόνο τη στρατηγική αυτή, την οποία ετοιμάζει το υπουργείο Οικονομικών και την υιοθέτησή του από το κοινοβούλιο έως τα τέλη Μαΐου. Η στρατηγική αυτή καλύπτει όχι μόνο τον ετήσιο προϋπολογισμό αλλά και τους προϋπολογισμούς για τα επόμενα τρία χρόνια, επισημαίνεται.

Ο συγκεκριμένος νόμος προβλέπει τη δυνατότητα επικαιροποίησης αυτής της στρατηγικής ως την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου σε περίπτωση που οι μακροοικονομικές ή οι δημοσιονομικές προβλέψεις τροποποιηθούν σημαντικά.

Η Επιτροπή αναφέρει ότι η στρατηγική αυτή αναθεωρείται επίσης όταν υπάρχει ορκωμοσία νέου πρωθυπουργού ή όταν ενεργοποιείται ο διορθωτικός μηχανισμός εφόσον προκύψουν αποκλίσεις από τους στόχους που έχουν τεθεί. Σε κάθε περίπτωση το κοινοβούλιο είναι αυτό που αποφασίζει για την επικαιροποιημένη ή αναθεωρημένη στρατηγική, εντός δέκα ημερών από τη στιγμή της υποβολής του σχεδίου από την κυβέρνηση, καταλήγει η Επιτροπή.

Ο τετραγωνισμός του κύκλου

Το πρόβλημα του τετραγωνισμού του κύκλου, δηλαδή η κατασκευή ενός τετραγώνου που να έχει εμβαδόν ίσο με το εμβαδόν ενός δοσμένου κύκλου, είναι ευρύτατα γνωστό ως ένα από τα άλυτα προβλήματα των μαθηματικών, το οποίο διατυπώθηκε για πρώτη φορά στην κλασσική αρχαιότητα. Το πρόβλημα αυτό, μάλιστα, έγινε στον καθημερινό λόγο συνώνυμο ενός προβλήματος που θεωρείται άλυτο, οπότε και απόπειρα της λύσης είναι μάταιη.

Αυτό που δεν είναι ευρύτατα γνωστό είναι οι δύο όροι υπό τους οποίους απαιτείται η λύση του προβλήματος. Ο πρώτος είναι ότι για τη λύση του προβλήματος πρέπει να χρησιμοποιηθούν μόνο ο κανόνας, δηλαδή ένας αδιαβάθμητος χάρακας και ο διαβήτης, ώστε η λύση του να τεκμηριώνεται στα θεωρήματα του Ευκλείδη και ο δεύτερος όρος είναι ότι το πρόβλημα πρέπει να λυθεί σε έναν πεπερασμένο αριθμό βημάτων. Έχει αποδειχτεί ότι αν παραλείψουμε έναν από τους δύο περιορισμούς, δηλαδή αν χρησιμοποιήσουμε και άλλα γεωμετρικά όργανα ή αν εφαρμόσουμε τεχνικές του απειροστικού λογισμού το πρόβλημα λύνεται.

Παρόλα αυτά, για αιώνες οι μαθηματικοί προσπαθούσαν να τετραγωνίσουν τον κύκλο, χωρίς να παραβιάσουν τους περιορισμούς του Ευκλείδη, οι οποίοι απέρρεαν από την Πλατωνική φιλοσοφία για τα μαθηματικά. Μέχρι τον 16^ο αιώνα, οπότε άρχισε να διαφαίνεται ότι κάθε προσπάθεια τετραγωνισμού του κύκλου υπό αυτούς τους όρους είναι

μάταιη και οι μαθηματικοί της εποχής χωρίστηκαν σε δύο στρατόπεδα.

Σ' αυτούς που θεωρούσαν ότι το πρόβλημα είναι άλυτο εάν δεν παραβιαστούν οι περιορισμοί για τη λύση του και σ' αυτούς που πίστευαν ότι το πρόβλημα λύνεται αρκεί να γίνουν οι κατάλληλοι, πρωτότυποι, χειρισμοί του κανόνα και του διαβήτη.

Μέχρι που στα τέλη του 19^{ου} αιώνα αποδείχθηκε ότι το πρόβλημα είναι άλυτο με κανόνα και διαβήτη γιατί στη λύση του ενέχεται ο αριθμός π που με απλά λόγια είναι ακαθόριστος. Παρά την απόδειξη, όμως, ότι το πρόβλημα είναι άλυτο υπό τους όρους που έχει τεθεί, πολλοί μαθηματικοί για πολλά χρόνια επιχειρούσαν να βρουν μια λύση και χιλιάδες λύσεις δημοσιοποιήθηκαν που αποδείχθηκαν βέβαια όλες λανθασμένες στη συλλογιστική τους.

Κάτι ανάλογο με τον τετραγωνισμό του κύκλου παρακολουθούμε τα τελευταία χρόνια με το πρόβλημα του δημόσιου χρέους της χώρας μας. Στο φιλοσοφικό πλαίσιο του νεοφιλελευθερισμού διατυπώνονται περιορισμοί για τη λύση του οι οποίοι σε οικονομικό επίπεδο είναι ανάλογοι των περιορισμών του κανόνα και του διαβήτη της γεωμετρίας και υπό τους όρους αυτούς επιχειρείται η αντιμετώπιση του προβλήματος με τα γνωστά μέτρα των μνημονίων.

Παράλληλα, κάθε επιχείρημα που καταδεικνύει ότι το πρόβλημα, όχι μόνο δεν έχει λύση σ' αυτό το πλαίσιο, αλλά και όλες οι απόπειρες για τη λύση παράγουν νέα, επίσης

άλυτα, προβλήματα απορρίπτεται με την αιτιολογία ότι το πρόβλημα λύνεται, αλλά δεν γίνονται οι κατάλληλοι χειρισμοί για τη λύση του, που συνήθως αποκαλούνται μεταρρυθμίσεις.

Το ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθούν άλλα οικονομικά όργανα ή και άλλες μέθοδοι του απειροστικού λογισμού της πολιτικής είναι έξω από τη λογική των απόψεων αυτών, οι οποίες αρνούνται να κατανοήσουν, ότι η λύση κάθε προβλήματος καθορίζεται από το πλαίσιο μέσα στο οποίο τίθεται το πρόβλημα και απαιτείται η λύση του και η άρνηση αυτή είναι ένα μειονέκτημα όχι της πολιτικής, αλλά της εγκύκλιας παιδείας των εκφραστών τους.

16/12/2014

Ο ΑΛΕΞΗΣ ΣΥΡΙΖΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΡΚΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ

Κυβερνητικό πρόγραμμα με στόχο την αυτοδυναμία

10-11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015 • €2,00 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΙΝΗ €3,00 • ΠΡΩΙΝΗ 10x16cm, 92

ΤΑ ΝΕΑ

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Το σύστημα ΣΥΡΙΖΑ

ΟΙ ΚΑΝΤΗΛΑΝΑΦΤΕΣ, ΟΙ ΜΑΪΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΞΕΝΟΙ

Επισημαίνει την ιστορικοπολιτική σημασία της διαρκούς συνέλευσης του ΣΥΡΙΖΑ-ΚΣΑ, τονίζοντας ότι αποτελεί τον κορμό του κινήματος.

Επισημαίνει την ιστορικοπολιτική σημασία της διαρκούς συνέλευσης του ΣΥΡΙΖΑ-ΚΣΑ, τονίζοντας ότι αποτελεί τον κορμό του κινήματος.

Επισημαίνει την ιστορικοπολιτική σημασία της διαρκούς συνέλευσης του ΣΥΡΙΖΑ-ΚΣΑ, τονίζοντας ότι αποτελεί τον κορμό του κινήματος.

Επισημαίνει την ιστορικοπολιτική σημασία της διαρκούς συνέλευσης του ΣΥΡΙΖΑ-ΚΣΑ, τονίζοντας ότι αποτελεί τον κορμό του κινήματος.

Επισημαίνει την ιστορικοπολιτική σημασία της διαρκούς συνέλευσης του ΣΥΡΙΖΑ-ΚΣΑ, τονίζοντας ότι αποτελεί τον κορμό του κινήματος.

ΟΜΟΡΟΦΗ ΔΕΛΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ - 14 ΠΕΡΙΟΔΟΣ - 10x16cm

ΑΓΟΝΙΑ ΓΙΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΥΣΤΑΘΕΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

10-11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015 • €2,00 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΙΝΗ €3,00 • ΠΡΩΙΝΗ 10x16cm, 92

Ισορροπία τρόμου

Η ακραία πολιτική πόλωση απειλεί την οικονομία-Συναγερμός για να αποτραπεί ανεπανόρθωτη βλάβη

10-11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015 • €2,00 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΙΝΗ €3,00 • ΠΡΩΙΝΗ 10x16cm, 92

www.zanmag.gr

Ασύμμετρα και άρρητα

Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να έχει ως υπότιτλο «γιατί οι υπέρμαχοι του μνημονίου δεν κατανοούν το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ», με την προϋπόθεση, βέβαια, ότι το πρόγραμμα αυτό διαβάζεται και συζητείται με καλές προθέσεις και όχι με διαθέσεις παρακάραξης και διαστρέβλωσης βασικών επιλογών του.

Αυτές τις προεκλογικές μέρες δεν υπάρχει τηλεοπτική συζήτηση στην οποία οι αντιπρόσωποι των πολιτικών του μνημονίου να μην επερωτούν, συνήθως επιθετικά, τον εκάστοτε εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ πως θα αντιμετωπίσει ως κυβέρνηση πολλά και διάφορα προβλήματα με κριτήριο, όμως, πάντοτε τους όρους των μνημονίων, που έχουν αναδείξει σε μέτρο κάθε πολιτικής τους απόφασης οι κυβερνήσεις ΝΔ-ΠΑΣΟΚ. «Πρέπει να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση ... πρέπει πληρωθεί το ομόλογο... πρέπει να εκπληρωθεί η υποχρέωση πρέπει να βρεθούν χρήματα...». Αφού πάρουν μια απάντηση με αναφορά στις πολιτικές επιλογές του ΣΥΡΙΖΑ, οι ίδιοι άνθρωποι επαναλαμβάνουν κατά κανόνα τις ίδιες ερωτήσεις, επαναδιατυπωμένες ως αναντίρρητες διαπιστώσεις ή και αδιαμφισβήτητες συστάσεις συνοδευόμενες συνήθως και από βέβαιες προβλέψεις για τις αντιδράσεις των πιστωτών, των εταιρών, των αγορών, του κόσμου όλου με μέτρο πάντα τους όρους των μνημονίων.

Σε κάθε τέτοια συζήτηση αναδεικνύεται τελικά η «ασυμμετρία» των όρων των μνημονίων με τις θέσεις του

ΣΥΡΙΖΑ, τις οποίες γι' αυτό το λόγο κάποιοι αδυνατούν στο πλαίσιο της πολιτικής τους σκέψης και κάποιοι αρνούνται ως πολιτική τους επιλογή να κατανοήσουν.

Στα μαθηματικά, δύο μεγέθη αποκαλούνται «ασύμμετρα», όταν δεν υπάρχει ή δεν μπορεί να βρεθεί ένα κοινό μέτρο ή με άλλα λόγια όταν το ίδιο μέτρο με το οποίο μπορεί να μετρηθεί το ένα μέγεθος δεν μπορεί να μετρήσει και το άλλο. Οπότε κάθε τέτοια προσπάθεια μέτρησης καταλήγει σε ένα αριθμητικό αποτέλεσμα «άρρητο». Δηλαδή, σε έναν αριθμό που δεν μπορεί να εκφραστεί ούτε ως ακέραιος, ούτε ως κλασματικός, ούτε ως δεκαδικός αριθμός, αλλά είναι όμως ένας αριθμός, ένας άρρητος αριθμός, στην κυριολεξία ένας αριθμός για τη διατύπωση του οποίου απαιτούνται άλλοι όροι.

Σε παρόμοια θέση με τους υπέρμαχους των μνημονίων, οι οποίοι διεκδικούν να «μετρούνται» όλα τα πολιτικά προγράμματα με το δικό τους «μέτρο», αλλά στο πεδίο των μαθηματικών, βρέθηκαν οι οπαδοί των μαθηματικών και φιλοσοφικών αρχών του Πυθαγόρα τον 5^ο αιώνα πριν την εποχή μας επιχειρώντας να μετρήσουν τη διαγώνιο ενός τετραγώνου με μέτρο το μήκος της πλευράς του. Τότε διαπίστωσαν ότι η μέτρηση αυτή είναι αδύνατη με τους αριθμούς που οι ίδιοι είχαν ορίσει και θεωρούσαν μοναδικούς και ότι η παραδοχή για τη δυνατότητα μιας τέτοιας μέτρησης κατέληγε στο παράλογο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα θα είναι ένας αριθμός ταυτόχρονα μονός και ζυγός. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν μεγέθη τα οποία είναι δυνατόν να απεικονιστούν ως μήκη ευθειών, όπως είναι η

πλευρά και η διαγώνιος ενός τετραγώνου, χωρίς όμως να υπάρχουν ταυτόχρονα και οι αριθμοί που τα εκφράζουν.

Εάν, όμως, έχεις ως δογματική παραδοχή ότι τα πάντα στον κόσμο τούτο εκφράζονται ως αριθμοί, τότε δεν μπορείς να αποδεχτείς την ύπαρξη τέτοιων μεγεθών, δηλαδή μεγεθών ασύμμετρων μεταξύ τους. Μεγεθών των οποίων η σχέση εκφράζεται με άρρητους αριθμούς. Βρέθηκαν, λοιπόν, μπροστά στην ανάγκη να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες αυτού του γεγονότος και να εντάξουν στα μαθηματικά, αλλά κυρίως στη φιλοσοφία τους, μεγέθη που υπάρχουν στην πραγματικότητα, αλλά δεν εκφράζονται με τους αριθμούς που είχαν ορίσει, οπότε και έπρεπε να δημιουργήσουν νέους αριθμούς για να αντιμετωπίσουν και να χειριστούν νοητικά αυτά τα μεγέθη. Δέσμιοι των δογματικών τους παραδοχών ότι όλες οι σχέσεις του σύμπαντος είναι σχέσεις αριθμών οι οπαδοί του Πυθαγόρα δεν έκαναν ποτέ αυτό το βήμα και βέβαια ξεπεράστηκαν από τις εξελίξεις των μαθηματικών.

Μια ανάλογη κατάληξη περιμένει τους πολιτικούς εκπροσώπους της μνημονιακής σκέψης στις επικείμενες εκλογές, οπότε θα καταγραφούν στα εκλογικά αποτελέσματα ως ασύμμετροι με τις εξελίξεις και ως εκ τούτου ως πολιτικά άρρητοι, δηλαδή απερίγραπτοι.

(21/1/2015)

Η ΑΥΓΗ

ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

www.avgi.gr
ΤΙΜΗ 1,5 €

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1992 · Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ · ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 12871

Συμφωνία με βάρη αντίβαρα και προοπτική

Κομισιόν, ESM, EKT, ΔΝΤ: Άμεσα οι αποφάσεις για τη βιωσιμότητα του χρέους

» Το **επείγουσα** που πρέπει να καταβληθεί για να ανοίξει η δόξα επαναφοράς σε μια περίοδο χωρίς Μνημόνια και διεθνή επιτηροσύνη θεωρείται η συμφωνία κυβέρνησης-δανειστών για τα έκτακτα κεφάλαια αποδόγησης και η δέσμευσις τους ανέλαβαν οι δανειστές, με κοινή αποστέλλουν οι Ευρωπαϊκές 22ας δόξιας τους, να αποστέλλουν άμεσα πτωχικά μέτρα το Ευρώπη με Μόλις στα έκτακτα που ανεξέλεγκτα με βιωσιμότητα του χρέους. Μέχρι το τέλος τριμήνου δημοσιονομική προ-λογος του τριμήνου δημοσιονομική προ-λογος μέτρα και όσα προβλέπονται για χρηματοδοσία δεν προβλέπονται για 2017 και το 2020 συνοδεύονται με δημοσιονομική ισοδύναμα αντίμετρα με κοινωνική πρόσοψη. Ιδιαίτερα βεβαιόταν η αντιστροφή του χρηματοπορισμού και των αποδόσεων των αποδόγησης με τους παράγοντες δόξιας των αποδόγησης την ποσοτική κα-τάσταση και τις ρυθμίσεις για το χρέος, για λόγους και τις ρυθμίσεις - υποστηρί-ξια αποσπών και τις όποιες - υποστηρί-ξια

ΣΧΑ 2-7, 10-11

ΜΕΤΡΑ

Δεν θίγονται τα όσα τρία των αποδόγησης πηγαίν 18% στις μείωσεις από το 2019

Το ασφαρολόγιο πέσει στα 5,681 € από το 2020

ΑΝΤΙΜΕΤΡΑ

- Μείωση της συμμετοχής στη φαρμακευτική δαπάνη για όλους,
- επίδοση ενσκήυσις,
- οικογενειακά επιδόματα,
- βρεφονηπιακό σταθμίο

Μειώσεις

στις φορολογικούς συντελεστές, στην εισφορά αλληλεγγύης και στον ΕΝΦΙΑ

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ανοίγει ο δρόμος για την ποσοτική χαλάρωση, στο τραπεζικό όμοια πηλονοσηματα και χρέος

Θετική αντίδραση από την αγορά ομολόγων και το χρηματιστήριο

Οι θεσμοί συμφωνούν να μείνει ανέπαφος ο αριθμός των συμβασιούχων στο Δημόσιο

Η ισότητα και η εξίσωση

Στα μαθηματικά αποκαλούμε ισότητα μια σχέση ισοδυναμίας μεταξύ δύο μεγεθών. Αν τα μεγέθη είναι διακριτά ισότητα σημαίνει ίδιο πλήθος αντικειμένων, ενώ τα μεγέθη είναι συνεχή ισότητα σημαίνει ίσα μέτρα έκτασης ή έντασης. Αντίστοιχα, εξίσωση αποκαλούμε στα μαθηματικά μια ισότητα, αποτελούμενη από γνωστούς και αγνώστους παράγοντες, η οποία επαληθεύεται μόνο με ορισμένες τιμές των αγνώστων αυτών παραγόντων. Όπως για παράδειγμα η ισότητα $X - 3 = 5$, η οποία ισχύει μόνον όταν το $X = 8$.

Στον πολιτικό λόγο η ισότητα και η εξίσωση είναι δύο κεντρικές έννοιες στις οποίες, όμως, αφού αποδίδονται διαφορετικά νοήματα από πολιτικούς και πολίτες αντίστοιχα με τις διαφορετικές ιδεολογικές οπτικές που υιοθετούν, αλλά όπως έχει υπογραμμίσει ο φιλόσοφος Νορμπέρτο Μπόμπιο η έννοια της ισότητας χαράσσει τη βασική διαχωριστική γραμμή μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς.

Για τις δεξιές πολιτικές λογικές οι έννοιες αυτές ισοδυναμούν πρωτίστως με την ισότητα των ευκαιριών και την εξίσωση των όρων ανταγωνισμού σε κάθε καθορισμένο, κατά περίπτωση, πλαίσιο κανόνων, χωρίς να ενδιαφέρουν τα αποτελέσματα. Η ισότητα και η εξίσωση αφορούν ουσιαστικά διαδικασίες και κανόνες έναρξης ενός ανταγωνισμού.

Για την αριστερά, αντίθετα, προέχει η ισότητα των αποτελεσμάτων που επιφέρουν οι πολιτικές και η τελική

κατά το δυνατόν εξίσωση των πόρων και των συνθηκών ζωής των ανθρώπων. Η απάλειψη, δηλαδή, κατά τον δυνατόν των ανισοτήτων μέσα από πολιτικές αναδιανομής του πλούτου και της ισχύος. Η ισότητα και η εξίσωση από την οπτική αυτή ορίζουν ουσιαστικά τη θεμελιωτική συνθήκη μιας δημοκρατικής κοινωνίας.

Μια συνήθης ένσταση των νεοφιλελεύθερων θεωρητικών στην ισότητα πρωτίστως των τελικών αποτελεσμάτων και δευτερευόντως στην εξίσωση των αρχικών συνθηκών είναι ότι μια τέτοια πολιτική λογική απαλείφει τα κίνητρα για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, αφού δεν νοηματοδοτεί τον οικονομικό πλούτο και την κοινωνική ισχύ ως ανταμοιβές της εργασίας και της δημιουργικότητας των ανθρώπων και τελικά ως ορίζουσες της κοινωνικής ανισότητας.

Ο αντίλογος τεκμηριώνεται στην παραδοχή ότι είναι αδύνατον σε μια ταξική κοινωνία με πολλαπλές ανισότητες να διασφαλιστεί μια ισότητα ευκαιριών σε όλους τους ανθρώπους για κάθε περίπτωση ανταγωνισμού, από τις σπουδές μέχρι την εργασία και από την κοινωνική ένταξη μέχρι την οικονομική επιτυχία. Στη βάση μιας τέτοιας παραδοχής, η διάσημη φράση του Μαρξ, από την Κριτική του Προγράμματος της Γκότα «από τον καθένα σύμφωνα με τις δυνατότητές του, στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του» εκφράζει την επιδίωξη μιας ισότητας αποτελεσμάτων βασισμένη στην παραδοχή ότι τα μέλη μιας κοινωνίας έχουν ανάγκη για την ανάπτυξη τους διαφορετικούς πόρους σε διαφορετικές αναλογίες και σε καμία περίπτωση δεν ενέχει μια άκριτη λογική εξίσωσης όλων σε όλα.

Τα αντίμετρα που πρόσφατα νομοθετήθηκαν είναι προσανατολισμένα σε μια τέτοια έννοια ισότητας, την ισότητα των αποτελεσμάτων, και γι' αυτό είναι ασύμβατα με την πολιτική ιδεολογία της ΝΔ, η οποία για να μην εκθέσει ανοικτά τις ιδεολογικές της παραδοχές επέλεξε για την καταψήφιση τους μια «όχι σε όλα» αιτιολογία.

Για τους ιστορικούς των μαθηματικών η ιστορία των εξισώσεων αρχίζει με τον Διόφαντο και το έργο του Αριθμητικά, γραμμένο τον 3^ο μ.Χ. αιώνα περίπου. Στο έργο αυτό ο Διόφαντος ορίζει δύο γενικές πράξεις για την επίλυση εξισώσεων. Την πράξη «αφαιρείν τα όμοια από των ομοίων», την οποία στο σχολείο όταν λύνουμε εξισώσεις λέγαμε αναγωγή ομοίων όρων και την πράξη «προσθείνειν τα λείποντα είδη εν αμφοτέροις τοις μέρεσιν», δηλαδή προσθέτω τον ίδιο αριθμό και στα δύο μέλη μιας εξίσωσης, ώστε με το σχολικό μας λεξιλόγιο να χωρίσω τους γνωστούς από τους αγνώστους όρους μιας εξίσωσης και να προσδιορίσω την τιμή τους, δηλαδή να λύσω την εξίσωση. Τη διατύπωση μιας εξίσωσης και την εφαρμογή των δύο αυτών πράξεων για την επίλυση της επέλεξε, όπως και σε άλλες περιπτώσεις στο πρόσφατο παρελθόν, η κυβέρνηση για να λύση το πρόβλημα των απαιτήσεων του ΔΝΤ.

Το θέμα είναι να μας εκθέσει κάποτε καθαρά η ΝΔ γιατί δεν επιλέγει τις εξισώσεις για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα, τα οποία άλλωστε δημιουργήθηκαν από τις κυβερνητικές επιλογές του δικού της παρελθόντος, οι οποίες βασίστηκαν αποκλειστικά στις «ανισώσεις».

(14/6/2017)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Έτος 98 • Αρ. φύλλου 28.534 • Κρήνη Γ. Α. Βίλας

Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα
ΑΘΗΝΑ, ΔΕΥΤΕΡΗ 20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

Το ακριβό τμήμα της καθυστέρησης Προβλέψεις για ορακή ανάπτυξη - Στο ναύρι η κατανάλωση - Χάθηκε ο στόχος για τα «κόκκινα» δάνεια το α' τρίμηνο

Υπαλό είναι το τμήμα που δόσε ανεπαρκώς οι φορολογικοί οφειλόμενοι, λόγω της καθυστέρησης στην αποπληρωμή των ελλοχευμένων. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προσηγορεύει την ελλοχευμένη δόση των οφειλών για το α' τρίμηνο του 2017, όσο το 2,7%, επί 2,2%, σε σύγκριση με τον προηγούμενο αντίστοιχο μήνα και επειδή με αυτές ελλοχεύσεις οφειλών οι φορολογικοί υπεργαζογιστικοί τον

απόλυτα στα επίπεδα των 0,20%, 1%, 0% (ή αρνητικά) έδωσαν τον ρυθμό για το «κόκκινο» τμήμα. Μεταξύ ελλοχευμένων και μη ελλοχευμένων, η μέση ελλοχευμένη ποσότητα είναι 1 - 1,5 δισ. ευρώ. Ο αριθμός των ελλοχευμένων ετησίως είναι 2012 και ετησίως τον προηγούμενο μήνα ο αριθμός των ελλοχευμένων, οι οποίοι των οφειλών στο ποσό είναι κ.α.

ριθμική ανάπτυξη έφτασε τα 0,8% στην περίπτωση της ΔΟΥ «Καταβολή των ελλοχευμένων» από τον ρυθμό για το προηγούμενο τρίμηνο του 2017, 0,8%, και τον ρυθμό για το προηγούμενο τρίμηνο του 2016, 0,8%. Η ελλοχευμένη ποσότητα για το α' τρίμηνο του 2017, 0,8%, είναι 20% μεγαλύτερη από την ελλοχευμένη ποσότητα του 2016, 0,8%, και 20% μεγαλύτερη από την ελλοχευμένη ποσότητα του 2015, 0,8%.

ρονοσημιακό κενό. Εξάλλου, στην Αθήνα δεν κλείνει τον άρρακτο του 2017, η ελλοχευμένη ποσότητα είναι 20% μεγαλύτερη από την ελλοχευμένη ποσότητα του 2016, 0,8%, και 20% μεγαλύτερη από την ελλοχευμένη ποσότητα του 2015, 0,8%. Η ελλοχευμένη ποσότητα για το α' τρίμηνο του 2017, 0,8%, είναι 20% μεγαλύτερη από την ελλοχευμένη ποσότητα του 2016, 0,8%, και 20% μεγαλύτερη από την ελλοχευμένη ποσότητα του 2015, 0,8%.

ΤΑ ΝΕΑ Η διαπραγμάτευση κατάντησε ανέκδοτο

Το κ. Μητσογόπουλος και οι συνεργάτες που διαπραγματεύονται με τις τραπεζικές ομάδες και με τους φορολογικούς υπεργαζογιστικούς είναι σφοδρικοί.
ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΕΛΗΝΑ 2

Η αδυναμία της κυβέρνησης να ολοκληρώσει την αξιολόγηση

Η κληρονομιά του Επιμενίδη

Ο Επιμενίδης είναι ένας από τους πιο "περίεργους" φιλοσόφους της Ελληνικής αρχαιότητας, που γεννήθηκε και έζησε στην Κρήτη τον 6^ο αιώνα πριν την εποχή μας. Η βιογραφία του διανθίζεται με πολλούς μύθους, ένας εκ των οποίων εξιστορεί ότι κάποτε ο πατέρας του έχασε ένα πρόβατο και έστειλε τον Επιμενίδη στο χωράφι που πίστευε ότι χάθηκε να το βρει. Ο Επιμενίδης ξεκίνησε να βρει το πρόβατο, αλλά φαίνεται πως μπερδεύτηκε στην διαδρομή και αντί να φτάσει στο χωράφι που του είχε υποδείξει ο πατέρας του, έχασε τον δρόμο και μπήκε σε μία σπηλιά, όπου κουρασμένος από την αναζήτηση του προβάτου, κοιμήθηκε. για πενήντα επτά χρόνια.

Όταν ο Επιμενίδης ξύπνησε συνέχισε να ψάχνει το πρόβατο, πιστεύοντας ότι έχει κοιμηθεί λίγες μόνο ώρες. Σύντομα όμως, διαπίστωσε έκπληκτος ότι κατά την διάρκεια του ύπνου του είχαν αλλάξει τα πάντα γύρω του και δεν ήταν πλέον σε θέση να αναγνωρίσει κανέναν και τίποτα από όσα γνώριζε πριν κοιμηθεί. Παρόλα αυτά κατάφερε κάποια στιγμή να βρει τον αδελφό του, γέροντα πλέον, ο οποίος και του εξήγησε τι ακριβώς είχε συμβεί στην πραγματικότητα. Όταν έμαθαν αυτή την ιστορία οι Έλληνες τον θεώρησαν αγαπημένο των Θεών και του απέδωσαν μαγικές ικανότητες. Φαίνεται, μάλιστα, ότι έπεισε ακόμα και τους Αθηναίους, οι οποίοι τον κάλεσαν να καθαρίσει την πόλη τους από το «Κυλώνειο άγος», μια σειρά δεινοπαθημάτων και θεομηνιών που έπληξαν την

αρχαία Αθήνα και αποδόθηκαν στην οργή των θεών για τη σφαγή των οπαδών του Κύλωνα, μετά από μια αποτυχημένη του απόπειρα να καταλάβει την εξουσία.

Σε αυτόν, λοιπόν, τον Επιμενίδη αποδίδεται η φράση "Κρήτες αεί ψεύσται" ή «Οι Κρητικοί λένε πάντα ψέματα», με βάση την οποία διατυπώθηκε αργότερα ένα από τα πιο γνωστά λογικά παράδοξα, γνωστό και ως παράδοξο του ψεύτη. Ο Επιμενίδης είναι Κρητικός και δηλώνει ότι όλοι οι Κρητικοί λένε ψέματα. Άρα ο Επιμενίδης λέει ψέματα, οπότε οι Κρητικοί λένε πάντα την αλήθεια. Αφού, όμως, και ο Επιμενίδης είναι Κρητικός λέει αλήθεια. Δηλαδή ότι οι Κρητικοί λένε πάντα ψέματα κ.ο.κ. Με άλλα λόγια, η φράση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ταυτόχρονα και αληθής και ψευδής, αφού ο συλλογισμός μπορεί να ανακυκλώνεται αέναα.

Μέχρι εδώ κανένα πρόβλημα, αφού το παράδοξο του Επιμενίδη αποτελεί ένα παράδειγμα των λεγόμενων αντινομιών της λογικής. Συλλογισμών, δηλαδή, οι οποίοι παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές της λογικής, όπως εδώ παραβιάζεται η "αρχή της αποκλίσεως του τρίτου", σύμφωνα με την οποία μια πρόταση είναι αληθής ή ψευδής και κάθε τρίτη εκδοχή αποκλείεται.

Το πρόβλημα δημιουργείται όταν το παράδοξο αυτό σε διάφορες εκδοχές και διατυπώσεις χαρακτηρίζει δηλώσεις του πολιτικών ηγετών της αντιπολίτευσης, με αφορμή κυρίως τις αξιολογήσεις του Ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. «Η αξιολόγηση αυτή πρέπει να κλείσει χωρίς όρους, αλλά εάν κλείσει δεν πρέπει να κλείσει χωρίς όρους» είναι η ουσία των δηλώσεων που

διατυπώνουν σε κάθε ευκαιρία τους τελευταίους μήνες οι πολιτικές ηγεσίες της αντιπολίτευσης. Για τους εκ Κρήτης καταγόμενους πολιτικούς αρχηγούς ίσως ασκεί γοητεία η κληρονομιά του Επιμενίδη, για τους άλλους ίσως κυριαρχεί η αντιπολιτευτική λογική. Σε κάθε περίπτωση, όμως, με κυκλικούς συλλογισμούς και λογικές ακροβασίες δεν συγκροτείται πολιτική κριτική, όταν μάλιστα οι δηλώσεις που την συνθέτουν αυτό-αναιρούνται. Γιατί, μεταφορικά, συνιστούν το ανάλογο ενός ψεύτη, ο οποίος δηλώνει με ... απόλυτη ειλικρίνεια: Μην πιστεύετε τίποτε από όσα σας λέω!

9/5/2017

Το παράδοξο του κουρέα

Ο Μπέρναρντ Ράσελ, γνωστός φιλόσοφος των μαθηματικών, εκλαϊκεύσε ένα από τα παράδοξα που άλλαξαν την ιστορία των μαθηματικών με την ακόλουθη μικρή ιστορία: «Σε ένα χωριό που όλοι οι άντρες ξυρίζονται καθημερινά, υπάρχει ένας μοναδικός κουρέας, ο οποίος επίσης ξυρίζεται καθημερινά. Ο κουρέας αυτός ξυρίζει όλους τους άντρες του χωριού που δεν ξυρίζονται μόνοι τους. Το ερώτημα, τώρα, είναι ποιος ξυρίζει τον κουρέα; Αν ξυρίζεται μόνος του, τότε δεν τον ξυρίζει ο κουρέας, συμπέρασμα άτοπο, αφού ο ίδιος είναι ο κουρέας που ξυρίζει όλους τους άντρες που δεν ξυρίζονται μόνοι τους. Αν δεν ξυρίζεται μόνος του, τότε τον ξυρίζει ο κουρέας, συμπέρασμα επίσης άτοπο, αφού ο ίδιος είναι ο μοναδικός κουρέας του χωριού. Άρα, ο κουρέας και ξυρίζεται και δεν ξυρίζεται μόνος του. Αναλύοντας το πρόβλημα από την οπτική της μαθηματικής θεωρίας των συνόλων, μπορούμε να πούμε ότι στο χωριό αυτό υπάρχουν δύο σύνολα ανδρών. Το σύνολο των ανδρών που ξυρίζονται μόνοι τους και το σύνολο των ανδρών που ξυρίζονται από τον κουρέα. Το ερώτημα, λοιπόν, «ποιος ξυρίζει τον κουρέα;» «μεταφράζεται» με τους όρους της θεωρίας των συνόλων στο ερώτημα «σε ποιο από τα δύο σύνολα ανήκει ο κουρέας;». Βρισκόμαστε εδώ μπροστά σ' ένα παράδοξο, ένα λογικό συλλογισμό δηλαδή που οδηγεί σε δύο αντιφατικά μεταξύ τους συμπεράσματα, το οποίο διατυπωμένο με μαθηματικούς όρους και όχι μεταφορικά ως ιστορία ενός κουρέα προκάλεσε μια από τις κρίσεις που χαρακτήρισαν τις προσπάθειες των μαθηματικών των

αρχών του 20^{ου} αιώνα να θεμελιώσουν τα μαθηματικά αποκλειστικά στη λογική. Σύμφωνα με τον Ράσελ, ο οποίος εντόπισε και διατύπωσε το παράδοξο αυτό, για να το αναιρέσουμε πρέπει να διορθώσουμε την λανθασμένη στην περίπτωση του κουρέα παραδοχή ότι κάθε ιδιότητα πρέπει οπωσδήποτε να ορίζει ένα σύνολο οντοτήτων ή αντικειμένων που έχουν την ιδιότητα αυτή. Κάποιες ιδιότητες ορίζουν πραγματικά ένα σύνολο οντοτήτων ή αντικειμένων που έχουν την ιδιότητα αυτή, όπως π.χ. η ιδιότητα «είναι υπουργός» και κάποιες άλλες όχι, όπως η ιδιότητα της ιστορίας μας «ξυρίζεται μόνος του». Οι δηλώσεις των ενεχόμενων στα σκάνδαλα του κόρου της υγείας που αποκαλύφθηκαν πρόσφατα χαρακτηρίζονται από τη συστηματική τους προσπάθεια να τεκμηριώσουν ισχυρισμούς αθωότητας, πολλοί από τους οποίους έχουν τα χαρακτηριστικά του παράδοξου του κουρέα.

Στην κυβέρνηση του κ. Σαμαρά, για παράδειγμα, κάποιιο εκτελούσαν εντολές του πρωθυπουργού και κάποιιο άλλοι είχαν τη συναίνεση του πρωθυπουργού για τον καθορισμό της τιμής των φαρμάκων της Novartis. Ο κ. Σαμαράς δεν εκτελούσε εντολές του πρωθυπουργού ή δεν είχε τη συναίνεση του πρωθυπουργού για τον καθορισμό της τιμής των φαρμάκων. Άρα ο κ. Σαμαράς δεν ενέχεται στο σκάνδαλο της Novartis και η εμπλοκή του σ' αυτό αποτελεί λογικό, αλλά όχι πολιτικό παράδοξο.

Λογικά παράδοξα προκύπτουν, όταν διατυπώνονται συλλογισμοί βασισμένοι σε λανθασμένες παραδοχές, αυθαίρετους συσχετισμούς, παράλογες αναγωγές, ασαφείς γενικεύσεις και άλλα παρόμοια που παραβιάζουν τους

κανόνες της λογικής. Τα λογικά παράδοξα, όμως, τείνουν να γίνουν δομικά στοιχεία του πολιτικού λόγου των κυβερνητικών παραγόντων του παρελθόντος, κάθε φορά που αποκαλύπτονται ευθύνες από την εμπλοκή τους σε σκάνδαλα. Πέρα, όμως, από το ευτράπελο πολλών εξ' αυτών των παράλογων ισχυρισμών, το πρόβλημα δεν είναι η λογική ασυνέπεια ή η νοηματική αυθαιρεσία του πολιτικού λόγου αυτών που τους διατυπώνουν και εκείνων που τους προβάλλουν, αλλά ο κίνδυνος της εξοικείωσης των πολιτών με τον παραλογισμό στον πολιτικό λόγο και της αποδοχής του παράλογου ως αυτονόητου συστατικού στοιχείου της πολιτικής σκέψης με όλες τις αρνητικές συνέπειες που ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα συνεπάγονταν στην πολιτική ζωή του τόπου. Οπότε επαφίεται στο λόγο της αριστεράς, όχι μόνον η διατύπωση του πολιτικού επιχειρήματος, αλλά και η υπεράσπιση της λογικής σκέψης.

21/3/2018

Αντί επιλόγου: Λογική και αμηχανία

Εδώ και μήνες βιώνουμε μια ανατροπή, η οποία όπως φαίνεται αφορά στους όρους του πολιτικού παιχνιδιού, στη διάταξη του πολιτικού σκηνικού, στα πρότυπα της πολιτικής συμπεριφοράς, στα αποτελέσματα των προσεχών εκλογών και άλλα παρόμοια, τα οποία όπως πληροφορηθήκαμε με την ευκαιρία αυτή από τους ποικίλων συμφερόντων ζηλωτές του φιλελευθερισμού συνιστούν έναν «πολιτικό πολιτισμό».

Μια ανατροπή, όμως, η οποία παράγει και καθιερώνει έναν πολιτικό λόγο βασισμένο πρωτίστως στην ανατροπή των κανόνων της λογικής σκέψης, στην παραβίαση των λογικών αρχών, στην κατάλυση των όρων του λογικού συλλογισμού και στη διαρκή μετάλλαξη του νοήματος των εννοιών.

Οι σχετικές με την πολιτική, οικονομική και κοινωνική κατάσταση της χώρας δηλώσεις και τα σχετικά επιχειρήματα που διαβάζουμε και ακούμε τις μέρες αυτές από τα στελέχη του κυβερνώντος κόμματος και τους περί αυτό και επί αυτό φορείς ενημέρωσης βρίθουν λογικών αυθαιρεσιών και νοηματικών διαστρεβλώσεων, διατυπωμένων μάλιστα emphaticά, χωρίς ενδοιασμούς και με επιθετικό ύφος.

Η λογική αρχή της αντίφασης, η οποία αποκλείει την ταυτόχρονη αποδοχή και άρνηση ενός γεγονότος ή η λογική αρχή του αποκρώντος λόγου, για την οποία κάθε αποτέλεσμα έχει την αιτία του, παραβιάζονται συστηματικά, οπότε ο πρωθυπουργός είναι επιτυχημένος και δεν είναι επιτυχημένος, δεν είναι αποτυχημένος αλλά δεν είναι και επιτυχημένος, αντιμετωπίζει προβλήματα για το λόγο ότι αντιμετωπίζει προβλήματα και άλλα συναφή.

Οι παραβιάσεις των κανόνων του ορθού συλλογισμού και της λογικής επιχειρηματολογίας, οι σοφιστείες κατά τον Πλάτωνα, χαρακτηρίζουν τον πυρήνα του πολιτικού λόγου της παλαιάς, νέας και αεί δεξιάς και των επικοινωνιακών τους μηχανισμών. Η σοφιστεία της λήψης του ζητούμενου, όπου η παραδοχή βασίζεται στο συμπέρασμα που προκύπτει από την παραδοχή ή η σοφιστεία των ανεπαρκών δεδομένων, όπου διατυπώνονται θέσεις βασισμένες σε παραδοχές που γενικεύουν τυχαίες και συμπτωματικές περιπτώσεις, χρησιμοποιούνται ανενδοίαστα για να περιγράψουν το πολιτικό γεγονός των ημερών, τη σημασία και τις συνέπειες του. Οι έννοιες νέο και παλιό, συνέχεια και αλλαγή, δημόσιο και ιδιωτικό, εξέλιξη και στασιμότητα, έπαψαν να είναι νοηματικά αντιθετικές, οπότε όταν συνδυάζονται δεν παράγουν αντιφάσεις, αλλά διατυπώσεις καινοτόμων πολιτικών προτάσεων. Όλες αυτές, οι παραβιάσεις των λογικών

κανόνων για τη σύνθεση και τη διατύπωση κρίσεων και συλλογισμών αποτελούν δομικά στοιχεία του τρέχοντος πολιτικού λόγου ελίτ αυτής της χώρας. Γιατί όμως αυτή η επιλογή; Αφού πρόκειται σαφώς για επιλογή, έστω και άρρητη, χαρακτηριστική ως φαίνεται του ανωτάτου σταδίου του εγχώριου φιλελευθερισμού. Απλούστατα, γιατί ένας τέτοιου τύπου πολιτικός λόγος, ένας πολιτικός λόγος που δομείται στον παραλογισμό και επικυρώνει τη χρήση του εμποδίζει την κατανόηση και την κριτική αντιμετώπιση του περιεχομένου του. Γιατί η λογική και νοηματική ασυνέπεια αυτού του πολιτικού λόγου συγκαλύπτει την πολιτική του ασυναρτησία και την κενότητα του περιεχομένου του. Για να καθιστά μάλιστα κατά τον δυνατόν αφανή αυτά τα χαρακτηριστικά του, ο λόγος αυτός επιστρατεύει λαϊκίστικες ή και ηθικολογικές φραστικές διατυπώσεις, οι οποίες συνήθως παραπέμπουν σε σύμβολα, ιδέες, και συναισθήματα. Αυτός ο πολιτικός λόγος, ως παράλογος, δεν επιδέχεται αντεπιχειρήματα συγκροτημένα και διατυπωμένα με όρους λογικής. Είναι αυτή ακριβώς η μη δυνατότητα λογικής αντιπαράθεσης, η οποία βρίσκεται στη βάση εκείνης της στάσης που σοβαροφανείς παράγοντες, ημέτεροι και αλλότριτοι, χαρακτηρίζουν ως «αμηχανία» της αριστεράς απέναντι σ' αυτόν τον πολιτικό λόγο και όχι βέβαια απέναντι στο αντίστοιχο πολιτικό γεγονός.

Πέρα όμως από την «αμηχανία» της αριστεράς, η οποία αποτελεί πρώτιστα πρόβλημα των αριστερών, αυτή η «μικρή» ως προς το κυρίως συμβάν ανατροπή των κανόνων της λογικής αποτελεί γενικότερο πρόβλημα, το οποίο μπορεί να έχει προοπτικά «μεγάλες» συνέπειες, νομιμοποιώντας τη χρήση και την αποδοχή του παράλογου στο δημόσιο λόγο και στη «κοινή λογική». Τη λογική που διέπει τη δημόσια, πολιτική και μη, συμπεριφορά.

Σε μια πρώτη μορφή δημοσιεύθηκε στις 14/1/2004